

LEES ONLINE

Jaarverslag Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Jaarverslag Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Ons land is gebouwd op een traditie van sociaal overleg en de uitbouw van een sterk en representatief middenveld. Dit lijkt soms een anachronisme in een immer fluïde en nooit stabiele digitale wereld. Toch is het de kennis en de representativiteit van het middenveld dat een kompas moet zijn voor het overheidsbeleid. Velen kennen deze traditie niet meer, dus moet de SERV zijn deuren opengooien om de relevantie van het werk van de sociale partners uit te leggen en aan te tonen. Daarom hebben we de voorbije twee jaar sterker ingezet op de mediastrategie van de SERV, zowel via de klassieke perskanalen als via sociale media. Hiermee wilden we de buitenwereld beter op de hoogte brengen van de voorstellen, studies en adviezen van de SERV.

In 2019 bracht de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ruim vijftig adviezen en een twintigtal rapporten en nota's uit. In de aanloop naar de verkiezingen van mei 2019 sloten de sociale partners een onderling akkoord 'ledereen aan boord' af. De sociale partners doen hierin een twintigtal hervormingsvoorstellen om de arbeidsmarktkrapte en competentiemismatch aan te pakken. Daarnaast bracht de SERV zijn prioriteitennota voor de nieuwe legislatuur, de begrotingsevaluatie 2014-2019 en een klimaatrapport uit. Ook toekomstgerichte maatschappelijke thema's als digitalisering, robotisering en circulaire economie bleven in 2019 op de radar van de SERV met verschillende rondetafels, studiedagen, rapporten en adviezen.

In 2020 wil de SERV blijven wegen op het beleid. Dat willen we doen door niet alleen goede en gedragen standpunten, studies en adviezen op te stellen, maar ook door erkend te worden als onmisbare en representatieve partner. Een regering die het middenveld loslaat, vaart blind, zonder kompas. Laat 2020 dus het jaar van de 'relevantie' zijn.

Danny Van Assche
voorzitter SERV

In dit jaarverslag brengen we een overzicht van de activiteiten van de SERV in 2019. Ook de nevenorganisaties van de SERV komen aan bod.

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Stichting Innovatie & Arbeid
Begeleidingscommissie Pendelfonds
Commissie Diversiteit
Commissie Sociale Economie
Adviescommissie Economische Migratie
Vlaamse Havencommissie

SERV

Werking in cijfers

Adviesvragen: de SERV ontvangt adviesvragen van de Vlaamse Regering, een lid van de Vlaamse Regering of de voorzitter van het Vlaams Parlement. De adviesvragen kunnen handelen over voorgenomen regelgeving, maar ook over beleidsnota's en -documenten of specifieke beleidsvraagstukken. Soms vraagt ook een instelling (bv. ESF) of een federale minister de SERV om advies.

Selectief advies: de SERV gaat niet op elke adviesvraag inhoudelijk in, maar adviseert selectief om zo een grote(re) beleidsimpact te hebben. De selectie gebeurt op basis van het sociaal-economische belang en het strategisch gehalte van dossiers, met oog voor de brede taakstelling van de SERV.

Samenwerking: is er bij een adviesvraag overlapping met het werkkerrein van een andere strategische adviesraad, dan wordt samenwerking afgewogen. Zo werkt de SERV regelmatig samen met de Minaraad. Soms beslissen de sociale partners om een advies binnen een andere strategische adviesraad of commissie te formuleren (bijvoorbeeld MORA, Vlaamse Raad WVG, Commissie Diversiteit).

Advies op eigen initiatief: naast de adviezen op vraag, werkt de SERV proactief en brengt een aantal adviezen op eigen initiatief uit.

Akkoorden: de SERV draagt bij aan de kwaliteit van het beleid en aan de sociaal-economische prestatie van Vlaanderen door onderling (bipartiet) en samen met de Vlaamse Regering (tripartiet) akkoorden af te sluiten.

Adviesvragers: in 2019 kreeg de SERV van 8 Vlaamse ministers, het Vlaams Parlement en tal van andere overheidsorganisaties adviesvragen binnen. Ministers Muylers en Vandeurzen vroegen de SERV het meest om advies.

Muyters	Vandeurzen	Crevits	Diependaele	Peeters
				
				
Van den Heuvel	Weyts	Schauvliege	Vlaams Parlement	Andere

Adviesthema's: de SERV bracht de meeste adviezen uit over de thema's arbeidsmarkt, begroting en financiën, omgevingsbeleid, onderwijs en vorming en sociale bescherming.

Algemeen regeringsbeleid (1)

Arbeidsmarkt (12)

Begroting en financiën (6)

Economie en innovatie (5)

Energie (4)

Internationale relaties (1)

Omgevingsbeleid (7)

Onderwijs en vorming (6)

Sociale bescherming (9)

Raadszittingen: wekelijks organiseert de SERV een elektronische procedure bij de raad om adviezen goed te keuren.

Samenstelling SERV

In de SERV zetelen 10 vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties en 10 vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties. Deze representatieve samenstelling geeft de SERV een stevige maatschappelijke verankering.

Voor de werkgevers gaat het om:

- Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- UNIZO - Unie van Zelfstandige Ondernemers
- BB - Boerenbond
- Verso - Vereniging voor Social Profit Ondernemingen.

Voor de werknemers gaat het om:

- ACV - Algemeen Christelijk Vakverbond van België
- ABVV - Algemeen Belgisch Vakverbond
- ACLVB - Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België.

Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit een vertegenwoordiger van de Vlaamse sociale partners ABVV, ACV, ACLVB, UNIZO, Voka en Boerenbond. De administrateur-generaal en adjunct administrateur-generaal van de SERV zetelen met raadgevende stem. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks tussen de vier grootste sociale partners. Elk jaar levert een andere partner (ACV-Voka-ABVV-UNIZO), volgens een

beurtrol, respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter aan het dagelijks bestuur. De voorzitter en ondervoorzitter komen nooit tegelijk uit de werkgevers- of werknemersgroep.

Dagelijks bestuur

- **Voorzitter**
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
- **Ondervoorzitter**
 - Van Assche Danny, gedelegeerd bestuurder UNIZO
- **Leden**
 - De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
 - Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Truyens Gert, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
 - Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

- **Vertegenwoordigers van de werknemers**
 - Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 - Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV
 - Soete Dennis, adviseur ABVV-Horval
 - Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV
 - De Preter Lieve, algemeen secretaris ACV
 - Gerard Maarten, studiedienst ACV
 - Pennickx Wim, provinciaal voorzitter ACV Antwerpen
 - Vannetelbosch Bart, nationaal secretaris ACV Voeding en Diensten
 - Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV
 - Vervoort Johan, verbondssecretaris ACV Leuven
 - Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België – ACLVB
 - Truyens Gert, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
- **Vertegenwoordigers van de werkgevers**
 - Boerenbond – BB
 - Degelin Saartje, adviseur studiedienst Boerenbond
 - De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
 - Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO
 - Deiteren Caroline, coördinator sociale cel studiedienst UNIZO
 - Van Assche Danny, gedelegeerd bestuurder UNIZO
 - Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
 - Demuyck Peter, algemeen directeur AGORIA Vlaanderen
 - Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Sannen Goedele, senior adviseur logistiek & mobiliteit Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

- Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso
 - Lieten Ingrid, directeur Verso

Plaatsvervangende leden

▪ Vertegenwoordigers van de werknemers

- Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV
 - Adriaens Fien, adviseur studiedienst ABVV
 - Geenen Elisabeth, adviseur studiedienst ABVV
 - Genbrugge Steven, adviseur studiedienst ABVV
- Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV
 - Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
 - Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
 - David Wim, provinciaal voorzitter, ACV West-Vlaanderen
 - Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
 - Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV
 - Verleyen Veerle, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
- Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB
 - Scholier Justine, adviseur studiedienst ACLVB

▪ Vertegenwoordigers van de werkgevers

- Boerenbond - BB
 - Beliën Bart, juridisch adviseur Boerenbond
 - Botterman Chris, hoofd sociale zaken Boerenbond
- Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO
 - Renard Joris, adviseur studiedienst UNIZO
 - Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO
- Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
 - Collaerts Karl, senior adviseur fiscaliteit & begroting Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Dillen Marc, directeur-generaal VCB
- Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso
 - Malfait Dirk, studiedienst Verso

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

- Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
- Coppen Helga, adjunct-administrateur-generaal SERV

Medewerkers

Secretariaat-generaal

- Kerremans Pieter, administrateur-generaal
- Coppen Helga, adjunct-administrateur-generaal
- Van Humbeeck Peter, stafmedewerker leidend ambtenaren
- Talemans Ingrid, directiesecretariaat
- Vermeire Kathleen, directiesecretariaat

Studiedienst

- **arbeidsmarktbeleid**
 - Buysse Linde
 - Hellings Sandra
 - Morsink Niels
 - Valcke Mieke
- **onderwijs**
 - Valcke Mieke
- **diversiteit**
 - Hedebouw Liselotte
 - Vanheeswijck Nele
- **economie en innovatie**
 - Buyse Tim
 - Knaepen Wim
- **Vlaamse sociale bescherming**
 - Bogaerts Kristel
 - Knaepen Wim
- **begroting en fiscaliteit**
 - Berckvens Dieter (uit dienst 01/11/2019)
 - Eysackers Erwin
- **algemeen regeringsbeleid**
 - Platteau Eva (in dienst 01/08/2019)
 - Van Humbeeck Peter
- **omgevingsbeleid**
 - Lamote Annick
- **energie**
 - Bollen Annemie
 - Pepermans Yves (uit dienst 31/12/2019)
- **internationale werking**
 - Buyse Tim
 - Talemans Ingrid

Personeels- en financiële dienst

- Reyniers Anne
- Janssens Martine
- Mouton Bart

Informaticadienst

- Verzele Tom

Communicatiedienst

- Muys Leen
- Blondeel Lander
- Eyskens Serge
- Muylle Martine

Informatiemonitoring, bibliotheek en archief

- Huyghe Claudine

Administratie

- Beerens Annick
- Maes Anja
- Outferdine Arachida (in dienst 01/08/2019)
- Van der Wildt Huguette

Logistiek

- Baeyens Patrick
- De Cockere Chantal
- Lefèvre Pascal

Economie en arbeidsmarkt van de toekomst

Digitalisering en circulaire economie

In het verlengde van het actieplan digitalisering zette de SERV in 2019 verder in op *circulaire economie (circulaire-economie)* en *digitalisering (digitalisering)*

Circulaire economie: om de transitie naar een circulaire economie te versnellen, hebben de Vlaamse sociale partners in de SERV een beleidsagenda opgemaakt met veertig concrete aanbevelingen. Ze zijn gebundeld volgens vier thema's: circulaire stromen aanmoedigen en versnellen, circulair ondernemen stimuleren, arbeidsmarkt klaarstomen en draagvlak vergroten.

De transitie naar circulaire economie is een systeemtransitie die een specifieke governance vereist. Ook op dat vlak formuleert de SERV zeven concrete aanbevelingen.

Ter voorbereiding van het document 'De transitie naar een circulaire economie: beleidsagenda en aanbevelingen' organiseerde de SERV vier rondetafels met sectoren.

In juni 2019 riep de SERV samen met de sociale partners van de andere regio's de politieke onderhandelaars op om de transitie naar een circulaire economie te versnellen.

Digitaliseringsagenda onderwijs: einde maart 2019 riepen de SERV en Vlor samen de Vlaamse Regering op om werk te maken van een digitaliseringsagenda voor onderzoek, onderwijs en vorming. Het Vlaams onderwijs scoort goed, maar hoort voor digitalisering niet tot de beste leerlingen van de klas. Daar moet dringend verandering in komen vinden de SERV en Vlor. Een leercultuur realiseren om stevig te staan als burgers in een digitale samenleving vraagt visie, dialoog en gecoördineerde inspanningen van alle betrokkenen.

Slimme steden: smartcities zijn in Vlaanderen in volle ontwikkeling. Big data, blockchain, internet of things ... bieden nieuwe mogelijkheden maar brengen ook nieuwe uitdagingen met zich mee. De SERV spoorde begin april 2019 de Vlaamse Regering aan om slimme steden in de nieuwe gemeentelijke legislatuur een krachtiger elan te geven.

E-inclusie: de digitalisering gaat snel. Voor een grote groep burgers die digitaal niet mee zijn, kan dat leiden tot digitale uitsluiting. De SERV vroeg daarom in mei 2019 aan de Vlaamse beleidsmakers om de visie op e-inclusieve digitalisering te ontwikkelen en die visie in de werking te implementeren, om alle publieke dienstverlening aan te bieden met expliciete aandacht voor e-inclusie en om e-inclusieve digitalisering ook uit te dragen naar de ruimere samenleving.

Vlaanderen in digitale versnelling: de SERV zet volop in op het thema digitalisering. Tijdens de voorbereiding van de visietekst en het actieplan digitalisering en binnen het ESF-project Sociale partners in digitale versnelling ontmoetten we verschillende interessante en inspirerende mensen. Hun uitdagende boodschappen over digitalisering versterken de oproep van de Vlaamse sociale partners om de digitale transitie grondiger aan te pakken. Deze publicatie inspireert met hun verhalen. Na elk interview lees je de belangrijkste aanbevelingen uit het actieplan digitalisering van de SERV.

In de kijker

Vlaanderen heeft interessante troeven om de omslag naar een circulaire economie te maken. Uit de driejaarlijkse Ondernemingsenquête van de SERV-Stichting Innovatie & Arbeid blijkt dat vooral grote en industriële bedrijven al veel inspanningen doen om circulair te werken. Slechts 13% van alle bedrijven neemt geen enkele maatregel. Er zijn duidelijk goede wil en acties op het terrein, maar de omslag gaat niet snel genoeg vinden de Vlaamse sociale partners. Bedrijven stoten nog op veel stoorzenders. Er is de strakke en verkokerde regelgeving die samenwerking verhindert, de moeilijke financiering van circulaire projecten, maar ook het traditionele businessmodel en ons gewoontegedrag om liever iets te bezitten en te vervangen, eerder dan iets te delen en te herstellen. Daarom roept de SERV de Vlaamse Regering op om hier zeker in het nieuwe regeerakkoord werk van te maken en zoveel mogelijk bedrijven, organisaties

en consumenten het circulair bad in te trekken. De veertig aanbevelingen van de SERV bieden een goede startbasis.

[Lees meer \(/serv/persberichten/circulair-moet-nieuwe-normaal-worden\)](#)

Gezamenlijke oproep van Vlor en SERV

De SERV en Vlor roepen samen op om werk te maken van een digitaliseringsagenda voor onderzoek, onderwijs en vorming. Dat wordt belangrijk huiswerk voor de nieuwe Vlaamse Regering.

Het Vlaams onderwijs scoort goed, maar hoort voor digitalisering niet tot de beste leerlingen van de klas. Daar moet dringend verandering in komen vinden de SERV en Vlor. Een leercultuur realiseren om stevig te staan als burgers in een digitale samenleving vraagt visie, dialoog en gecoördineerde inspanningen van alle betrokkenen.

De Vlor en de SERV willen daar elk vanuit hun eigen opdracht aan meewerken.

[Lees meer \(/serv/publicatie/digitaliseringsagenda-onderwijs-en-vorming\)](#)

Slimme steden zijn in Vlaanderen in volle ontwikkeling. Big data, blockchain, internet of things ... bieden nieuwe mogelijkheden maar brengen ook nieuwe uitdagingen met zich mee. Daarom is meer ondersteuning door de Vlaamse overheid nodig. Met dit advies op eigen initiatief spoort de SERV de Vlaamse Regering aan om slimme steden in de nieuwe gemeentelijke legislatuur een krachtiger elan te geven. Dat kan door een Vlaamse slimmestedenstrategie die lopende initiatieven en agenda's verbindt, federale, Vlaamse en lokale initiatieven beter coördineert en Vlaamse steden en gemeenten helpt om een eigen visie te ontwikkelen.

[Lees meer \(/serv/publicatie/advies-slimme-steden\)](#)

Alle adviezen en publicaties economie en arbeidsmarkt van de toekomst

- [Vlaanderen in digitale versnelling. Elf inspirerende verhalen \(/serv/publicatie/vlaanderen-digitale-versnelling-elf-inspirerende-verhalen\)](#)
2 oktober 2019
- [Advies e-inclusie \(/serv/publicatie/advies-e-inclusie\)](#)
13 mei 2019
- [Advies slimme steden \(/serv/publicatie/advies-slimme-steden\)](#)
23 april 2019
- [Digitaliseringsagenda voor onderwijs \(/serv/publicatie/digitaliseringsagenda-onderwijs-en-vorming\)](#)
25 maart 2019
- [De transitie naar een circulaire economie: beleidsagenda en aanbevelingen \(/serv/publicatie/transitie-circulaire-economie-beleidsagenda-en-aanbevelingen\)](#)
25 februari 2019

Prioriteitennota en adviezen beleidsnota's

Prioriteitennota 2019-2024

In de SERV-prioriteitennota 2019-2024 schetsen de Vlaamse sociale partners de grote uitdagingen voor Vlaanderen en formuleren ze aanbevelingen voor de nieuwe Vlaamse Regering. Als vertegenwoordigers van meer dan 150 000 Vlaamse bedrijven, organisaties en zelfstandigen en 2 miljoen werknemers, werkzoekenden en hun gezinnen willen zij in dialoog met de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement het voortouw nemen om de nodige veranderingen te versnellen en in goede banen te leiden. Zo kunnen ze samen zorgen voor meer welvaart, duurzaamheid en welzijn voor iedereen. De drie belangrijkste uitdagingen zijn een toekomstgerichte economie en infrastructuur, een wendbare en inclusieve samenleving en een slagkrachtige en financieel gezonde overheid. De prioriteitennota bevat ook eigen ambities voor een modern en sterk Vlaams sociaal overleg.

[Lees meer \(/serv/publicatie/prioriteitennota-2019-2024\)](#)

Beleidsnota's 2019-2024

Op 8 november 2019 publiceerde de Vlaamse Regering de beleidsnota's 2019-2024. In uitvoering van zijn decretale opdrachten brengt de SERV advies uit over de meest relevante beleidsnota's die behoren tot het werkveld van de SERV. Met die adviezen wil de SERV vooral een voorzet geven voor de verdere concretisering van de ambities van de Vlaamse Regering en aangeven bij welke prioritaire dossiers de SERV intens betrokken wenst te worden of zelf het voortouw wil nemen. Voor een aantal thema's verwijst de SERV naar eerdere adviezen en akkoorden.

[Lees meer \(/serv/pagina/beleidsnotas-2019-2024\)](#)

Prioriteitennota en adviezen beleidsnota's

- [Advies beleidsnota Energie en Klimaat 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-energie-en-klimaat-2019-2024\)](#)
6 december 2019
- [Advies beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-financien-en-begroting-2019-2024\)](#)
3 december 2019
- [Advies beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-wvga-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-economie-wetenschapsbeleid-en-innovatie-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies beleidsnota Omgeving 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-omgeving-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies beleidsnota Onderwijs en Vorming 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-onderwijs-en-vorming-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-werk-en-sociale-economie-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies bestuurlijke beleidsnota's 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-bestuurlijke-beleidsnotas-2019-2024\)](#)
26 november 2019

- **Advies beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024**
(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-buitenlands-beleid-en-ontwikkelingssamenwerking-2019-2024)
25 november 2019
- **Prioriteitennota 2019-2024** *(/serv/publicatie/prioriteitennota-2019-2024)*
22 juni 2019

Algemeen overheidsbeleid

De rol van de overheid is in heel wat maatschappelijke domeinen cruciaal voor het verzekeren van een kwalitatieve dienstverlening, het benutten van kansen en het effectief oplossen van problemen. Een effectieve en efficiënte overheid is dan ook een belangrijke voorwaarde voor meer welzijn en welvaart. Beter bestuur en betere regelgeving zijn van groot belang om beleidsdoelstellingen te realiseren, om onnodige kosten, lasten en negatieve effecten te vermijden en om het concurrentievermogen van Vlaanderen en de aantrekkingskracht voor buitenlandse investeringen op langere termijn veilig te stellen: governance matters.

De SERV focust voor het thema algemeen overheidsbeleid op specifieke thema's die vanuit sociaal-economisch perspectief belangrijk zijn en waarbij de SERV een duidelijke meerwaarde kan leveren vanuit de aanwezige kennis en expertise en het overleg. Inhoudelijk werkt de SERV op twee sporen: (1) slagkrachtige overheid en (2) beter beleid/betere regelgeving, dit telkens vanuit het perspectief en het belang van de doelgroepen.

Adviezen en andere initiatieven

In 2019 bracht de SERV op eigen initiatief 1 advies uit over de bestuurlijke beleidsnota's 2019-2024. De SERV maakte 2 adviesvragen over aan de Mobiliteitsraad Vlaanderen.

In de kijker

De vijf 'bestuurlijke' beleidsnota's (Algemeen Overheidsbeleid, Justitie en Handhaving, ICT en Facilitair Management, HR en Audit, Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid) bevatten veel goede beleidsintenties die erg belangrijk zijn voor de kwaliteit van het beleid en de regelgeving in de komende legislatuur. Ze sluiten nauw aan bij eerdere adviezen van de SERV. Toch zijn de meeste van deze beleidsambities niet nieuw. Opdat ze zouden leiden tot de gewenste impact zijn een hoge politieke prioriteit en ondersteunende ambtelijke capaciteit essentieel.

[Lees meer \(/serv/publicatie/advies-bestuurlijke-beleidsnotas-2019-2024\)](#)

Alle adviezen algemeen overheidsbeleid

- [Advies bestuurlijke beleidsnota's 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-bestuurlijke-beleidsnotas-2019-2024\)](#)
26 november 2019
- [Advies estuaire vaart \(/serv/publicatie/advies-estuaire-vaart-0\)](#)
11 juni 2019
- [Advies geautomatiseerd varen \(/serv/publicatie/advies-geautomatiseerd-varen\)](#)
18 maart 2019

Arbeidsmarkt

De doelstelling van het arbeidsmarkt- en loopbaanbeleid van de toekomst blijft ongewijzigd. Meer mensen aan de slag, in gemiddeld langere loopbanen en meer werkbare jobs. Om dat te bereiken is in Vlaanderen nood aan een hogere werkzaamheids- en werkbaarheidsgraad, in het bijzonder bij bepaalde groepen. Vanuit deze doelstelling brengt de SERV-commissie Arbeidsmarkt adviezen uit en draagt bij tot het overleg binnen het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité (VESOC) en het sluiten van VESOC-akkoorden.

De commissie Arbeidsmarkt buigt zich concreet over de volgende subthema's binnen het domein werk: overgang onderwijs-arbeidsmarkt, (met o.a. duaal leren), het breed activeringsbeleid, doelgroepenbeleid, werkplekleren (waaronder maatregelen als tijdelijke werkervaring, wijk-werken en de VDAB-stages zoals IBO), werkbaar werk (en de instrumenten die hiertoe moeten bijdragen zoals de werkbaarheidscheques en de dienstencheques), loopbaanbeleid (inclusief loopbaantransities en instrumenten als outplacement) vorming- en opleidingsbeleid (waaronder de opleidingsincentives, aandacht voor levenslang leren, competenties/EVC-beleid en een leercultuur), sectorconvenants, sociale economie (waaronder o.a. collectief maatwerk, individueel maatwerk, sociaal ondernemerschap), diversiteit ...

Adviezen, publicaties en akkoorden

In 2019 bracht de SERV 12 adviezen uit over het thema arbeidsmarkt. Over 1 adviesvraag werd geen consensus bereikt. 4 adviezen waren op eigen initiatief waarvan 1 over de *beleidsnota's 2019-2024*. De adviesvragen over duaal leren in het secundair onderwijs en BUSO, die zowel een onderwijs- als een arbeidsmarktluik hebben, werden in de commissie Onderwijs behandeld.

Om de krapte op de arbeidsmarkt de competentiemismatch aan te pakken, sloten de Vlaamse sociale partners het akkoord 'Iedereen aan boord'. Daarin schuiven ze een twintigtal hervormingsvoorstellen naar voren.

Tot slot werkte de SERV-commissie Arbeidsmarkt mee aan het overkoepelend project *Economie en arbeidsmarkt van de toekomst*.

In de kijker

De Vlaamse sociale partners (ABVV, Unizo, ACV, VOKA, ACLVB, Boerenbond en Verso) hebben een akkoord afgesloten om de krapte en de competentiemismatch op de arbeidsmarkt aan te pakken. In 'Iedereen aan boord' schuiven ze een twintigtal hervormingsvoorstellen naar voren.

Lees meer ([/serv/nieuws/vlaamse-sociale-partners-willen-iedereen-boord-krapte-arbeidsmarkt-te-pakken](#))

De evaluatiestudie van IDEA Consult concludeert dat het relevant is om het (sub)regionaal sociaal-economisch overleg verder te zetten. De sociale partners wensen het streekoverleg te vernieuwen en te verankeren. Het streekoverleg kan dienen als cruciale schakel tussen beleidsniveaus en als brug tussen de beleidsdomeinen. De sociale partners geven in dit advies een kader over de interne structuur en financiering van het streekoverleg waarbinnen ze dit najaar samen met de betrokken actoren een concreter advies zullen uitwerken.

Lees het advies ([/sites/default/files/documenten/SERV_20190701_Streekoverleg_ADV.pdf](#))

VESOC-werkgroep

In 2019 vergaderde de VESOC-werkgroep slechts 2 keer, in januari en maart.

Het kabinet Bourgeois lichtte de nota Vizier 2030 en het Vlaams Hervormingsprogramma 2019 toe en koppelde terug over de Vlaamse maatregelen inzake de arbeidsdeal. Het kabinet Muylers lichtte het OECD Skills Strategy diagnostic rapport toe en gaf samen met het kabinet Bourgeois een reactie op de beleidsaanbevelingen uit dit rapport. Ook het evaluatierapport Streekoverleg (uitgevoerd door IDEA-consult) werd gepresenteerd en besproken. De VESOC-werkgroep werd verder geïnformeerd over de Vlaamse opleidingsdatabank en over de campagne inzake de opleidingsincentives. Het kabinet Homans

gaf een toelichting over activerende arbeidszorg in Sociale economie en duidde een aantal aspecten inzake collectief maatwerk (zoals de doorlooptijd van de dossiers).

Akkoord arbeidsmarkt

- Akkoord Iedereen aan boord (*/serv/publicatie/akkoord-iedereen-boord*)
22 juni 2019

Alle adviezen arbeidsmarkt

- Advies BVR administratieve vereenvoudiging doorstroomstages (TBS) (*/serv/publicatie/advies-bvr-administratieve-vereenvoudiging-doorstroomstages-tbs*)
23 december 2019
- Advies beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 (*/serv/publicatie/advies-beleidsnota-werk-en-sociale-economie-2019-2024*)
2 december 2019
- Advies werkbaarheidscheques verlenging (*/serv/publicatie/advies-werkbaarheidscheques-verlenging*)
28 oktober 2019
- Advies loopbaancheques (*/serv/publicatie/advies-loopbaancheques*)
28 oktober 2019
- Advies vernieuwd en verankerd streekoverleg (*/serv/publicatie/advies-vernieuwd-en-verankerd-streekoverleg*)
1 juli 2019
- Advies zeevarenden (*/serv/publicatie/advies-zeevarenden*)
15 april 2019
- Advies sportmakelaars (*/serv/publicatie/advies-sportmakelaars*)
15 april 2019
- Advies BVR kwaliteits- en registratiemodel dienstverleners WSE (*/serv/publicatie/advies-bvr-kwaliteits-en-registratiemodel-dienstverleners-wse*)
1 april 2019
- Advies VDAB-opleiding verzorgende-zorgkundigen (*/serv/publicatie/advies-vdab-opleiding-verzorgende-zorgkundige*)
11 maart 2019
- Advies besluiten EVC-GKK (*/serv/publicatie/advies-besluiten-etc-gkk*)
5 maart 2019
- Advies Vlaams opleidingskrediet privé-sector en private social profit en opleidingscheques (*/serv/publicatie/advies-vlaams-opleidingskrediet-prive-sector-en-private-social-profit-en-opleidingscheques*)
28 januari 2019
- Advies ervaringsbewijs kinderopvang fitnessbegeleider (*/serv/publicatie/advies-ervaringsbewijs-kinderopvang-fitnessbegeleider*)
14 januari 2019

Begroting en fiscaliteit

Jaarlijks maakt de SERV in januari een evaluatie van de Vlaamse begroting zoals ze door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Gezien we in 2019 aan het einde van een legislatuur waren, maakte de SERV een evaluatierapport over het begrotingsbeleid van de voorbije legislatuur.

Begin juli volgt het jaarlijkse advies aan de Vlaamse Regering voor de opmaak van de volgende begroting. Daarbij maakt de SERV een raming van ontvangsten en uitgaven bij ongewijzigd beleid. De sociale partners geven advies over de budgettaire ruimte voor nieuwe initiatieven en voor schuldafbouw. De budgettaire houdbaarheid van de Vlaamse financiën op lange termijn staat voorop.

Adviezen

In 2019 bracht de SERV 6 adviezen uit over het thema begroting en fiscaliteit, waarvan 1 op eigen initiatief over de *beleidsnota's 2019-2024*. 1 keer formuleerde de SERV geen advies omwille van de beperkte sociaal-economische relevantie.

Daarnaast bracht de SERV 1 evaluatierapport uit.

In de kijker

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen evalueerde het begrotingsbeleid van de voorbije vijf jaar. Op basis daarvan schetsen de Vlaamse sociale partners de uitdagingen voor het begrotingsbeleid van de nieuwe Vlaamse Regering.

[Lees meer \(/serv/publicatie/rapport-evaluatie-begrotingsbeleid-2015-2019\)](#)

Vlaanderen stevent af op een begrotingstekort van 1,15 miljard euro in 2020 als het niet ingrijpt. Dat berekende de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) in zijn begrotingsadvies. Dat de Vlaamse Regering zelf spreekt over 600 miljoen euro komt omdat zij, in tegenstelling tot de SERV, de kosten voor de Oosterweelverbinding uit het begrotingssaldo verwijdert.

[Lees meer \(/serv/persberichten/serv-waarschuwt-risicos-begrotingsbeleid\)](#)

Alle adviezen begroting en fiscaliteit

- [Advies beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-financien-en-begroting-2019-2024\)](#)
3 december 2019
- [Advies programmadecreet BO20 \(/serv/publicatie/advies-programmadecreet-bo20\)](#)
4 november 2019
- [Advies programmadecreet BA19 \(/serv/publicatie/advies-programmadecreet-ba19\)](#)
4 november 2019
- [Advies begroting 2020 \(/serv/publicatie/advies-begroting-2020\)](#)
9 juli 2019
- [Rapport evaluatie begrotingsbeleid 2015-2019 \(/serv/publicatie/rapport-evaluatie-begrotingsbeleid-2015-2019\)](#)
11 juni 2019
- [Advies EU richtlijn belastingsgeschillen \(/serv/publicatie/advies-eu-richtlijn-belastingsgeschillen\)](#)
15 april 2019
- [Advies kaderdecreet grote projecten en programma's \(/serv/publicatie/advies-kaderdecreet-grote-projecten-en-programmas\)](#)
4 februari 2019

Diversiteit

Vlaanderen moet blijvend inzetten op gelijke kansen en diversiteit. Personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap zijn immers nog steeds ondervertegenwoordigd op de arbeidsmarkt. De SERV streeft naar een evenredige arbeidsdeelname voor iedereen en neemt dit mee in zijn adviezen over werkgelegenheid en gelijke kansen.

De adviesvragen die de SERV ontvangt over diversiteit behandelen de sociale partners in de **Commissie Diversiteit** waarin ze samen met de kansengroepen aan tafel zitten.

Economie en innovatie

Een competitieve, inclusieve en duurzame economie is een prioriteit voor de SERV. Vlaanderen moet uitgroeien tot een toonaangevende, innovatiegedreven kenniseconomie met een sterk ondernemerschap en internationale focus. Het veelzijdige karakter van de Vlaamse economie en de samenhang in de Vlaamse economische structuur blijven behouden en de kennis en werkgelegenheid verankerd.

Met deze doelstelling uit het Pact 2020 als kader, adviseert de SERV over een brede waaier aan economische beleidsinitiatieven. Thema's zoals het stimuleren en faciliteren van ondernemerschap in al haar dimensies en levensfasen, de 'herindustrialisatie' van Vlaanderen, slimme specialisatie, het Vlaams economisch steuninstrumentarium, de lokale inbedding van ondernemingen en versterking van lokale markten, de evolutie van het innovatie-ecosysteem, het O&O-groeipad, het ruimtelijk-economisch beleid, het sociaal-economisch streekoverleg en nog veel meer komen aan bod bij de SERV-commissie Economie en Innovatie.

Voor de SERV zijn economie en innovatie onlosmakelijk verbonden. Innovatie is cruciaal voor de oplossing van een hele reeks maatschappelijke vraagstukken en is tegelijkertijd de belangrijkste drijver voor economische groei. Kenniscreatie en O&O vormen dé voedingsbodem voor verdere innovaties. Wendbaar inspelen op de wijzigende technologieomgeving en beschikken over een state-of-the-art productieapparaat zijn belangrijke voorwaarden om in 2030 bij de wereldtop te blijven, de Vlaamse kennis, productie en technologie lokaal te verankeren en een sterke industrie en maaksector te behouden. Voor de SERV omvat innovatie bovendien meer dan alleen technologische innovatie.

Adviezen en andere initiatieven

In 2019 bracht de SERV 5 adviezen uit over het thema economie en innovatie. 3 waren op eigen initiatief waarvan 1 over de [beleidsnota's 2019-2024](#).

De SERV-commissie Economie en Innovatie werkte mee aan het overkoepelend project [Economie en arbeidsmarkt van de toekomst](#).

In de kijker

De SERV vraagt meer aandacht voor de uitrol van Industrie 4.0. Er is meer laagdrempelige en duidelijke informatie, ondersteuning en begeleiding nodig van ondernemingen en werknemers. Omdat Industrie 4.0 aanpassingen vraagt op de werkvloer en in de arbeidsorganisatie en functieinhouden is de betrokkenheid van de werknemers essentieel. Er is ook een grote behoefte aan verspreiding van kennis en toepassingen van Industrie 4.0 naar bedrijven zodat zij meer vertrouwd raken met nieuwe evoluties. Samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, vooral kmo's, kennis-, opleidingsinstellingen en overheden in een cultuur van open innovatie zijn belangrijk om van Industrie 4.0 een succes te maken. Meer inzetten op kwaliteitsvolle jobs en duurzame loopbanen met voldoende ruimte voor levenslang leren en oog voor loopbaantransities is een cruciale randvoorwaarde.

[Lees meer \(/serv/publicatie/advies-industrie-40\)](#)

Alle adviezen economie en innovatie

- [Advies beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-economie-wetenschapsbeleid-en-innovatie-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies Industrie 4.0 \(/serv/publicatie/advies-industrie-40\)](#)
17 juni 2019
- [Advies steun heraanleg bedrijventerreinen \(/serv/publicatie/advies-steun-heraanleg-bedrijventerreinen\)](#)
6 mei 2019
- [Advies conceptnota 'Kopen bij start-ups' \(/serv/publicatie/advies-conceptnota-kopen-start-ups\)](#)
6 mei 2019

- [Advies slimme steden \(/serv/publicatie/advies-slimme-steden\)](/serv/publicatie/advies-slimme-steden)
23 april 2019

Energie en klimaat

De energievoorziening is cruciaal voor de economie en de samenleving. De overgang naar een duurzame energievoorziening is één van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. De SERV bouwde een ruime expertise op rond de werking van de energiemarkten en -prijzen, rationeel energieverbruik en de inzet van hernieuwbare energiebronnen, energiebevoorradingszekerheid, klimaatverandering en klimaatbeleid ...

Adviezen

In 2019 bracht de SERV 4 adviezen uit over het thema energie en klimaat. De advisering stond in het teken van de opmaak van het energie- en klimaatplan 2021-2030 en de legislatuurwissel. 2 adviezen waren op eigen initiatief: een advies met inspiratie voor het energie- en klimaatbeleid in 2019-2024 en een advies over de [beleidsnota's 2019-2024](#). Verder bracht de SERV samen met CRB, Minaraad, CESE Wallonie, ESRBHG, RLBHG, FRDO en Pôle environnement-pôle energie 1 advies uit over het nationaal energie- en klimaatplan. Bij 1 advies schreef de SERV ook een achtergrondrapport.

Daarnaast hield het SERV-secretariaat de pen bij de opmaak van de aanbevelingen van de stroomgroepen 'Financiering' en 'Governance' en van een achtergrondrapport hiervoor. Deze stroomgroepen moesten input leveren voor het energie- en klimaatplan 2021-2030 en voor de beleidsnota's Energie en Klimaat voor deze legislatuur.

De SERV bundelde al zijn adviezen over klimaat van de afgelopen jaren op de pagina [Paar tandjes bij voor onze kinderen \(/serv/pagina/klimaat\)](#)

In de kijker

In het klimaatdebat ontbreken goede cijfers over hoeveel mensen en middelen nodig zijn om de CO₂-uitstoot met 35% te verlagen tegen 2030. Ruw geschat moet twee tot drie keer meer worden geïnvesteerd in infrastructuur waardoor de Vlaamse bouwsector nood heeft aan 250.000 extra arbeidskrachten. Er zal 3 tot 12 miljard euro extra per jaar nodig zijn aan Vlaamse publieke middelen, afhankelijk van de keuzes die de nieuwe Vlaamse Regering maakt. Zij moet dus oplossingen vinden in discussies over begroting, infrastructuur en arbeidsmarkt. Dat zeggen de sociale partners van de SERV in een nieuw advies over het klimaat- en energiebeleid.

[Lees meer \(/serv/persberichten/vlaams-klimaatdoel-eist-durf-kapitaal-en-extra-mensen\)](#)

Financiering is al jaren de 'hete patat' in het energie- en klimaatdebat: een prangende maar vervelende kwestie, die wordt doorgeschoven of uitgesteld. Met haar aanbevelingen 'De hete patat in het klimaatdebat' wil de stroomgroep 'financiering' stappen vooruit zetten in de financieringsdiscussie. Het SERV-secretariaat zat de stroomgroep 'financiering' voor en bereidde ook het achtergrondrapport 'De hete patat doorgesneden' voor ter onderbouwing van het overleg in de stroomgroep.

[Lees meer \(/serv/pagina/hete-patat-klimaatdebat\)](#)

Alle adviezen energie en klimaat

- [Advies beleidsnota Energie en Klimaat 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-energie-en-klimaat-2019-2024\)](#)
6 december 2019
- [Advies gesublimeerd klimaat- en energiebeleid 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-gesublimeerd-klimaat-en-energiebeleid-2019-2024\)](#)
24 juni 2019
- [Advies over het ontwerp van Nationaal Energie Klimaat Plan 2030 \(NEKP\) \(/serv/publicatie/advies-over-ontwerp-nationaal-energie-klimaat-plan-2030-nekp\)](#)
20 mei 2019

- [Advies energie-armoedeprogramma: stand van zaken 2019 \(/serv/publicatie/advies-energie-armoedeprogramma-stand-zaken-2019\)](#)
13 mei 2019

Internationale relaties

De Vlaamse sociale partners zijn begaan met wat zich buiten Vlaanderen afspeelt. Beslissingen in internationale fora hebben een impact op de sociaal-economische omgeving in Vlaanderen. Vooral de Europese Unie beïnvloedt de Vlaamse regelgeving en het economisch beleid. Vlaanderen is een partner bij Europese en internationale afspraken en voert een eigen internationaal beleid.

Maar de SERV doet meer en is een actieve internationale partner. De SERV trad in het verleden vaak op als technische partner bij de opleidingen van de IAO rond sociaal overleg, neemt op geregelde tijdstippen deel aan Europese samenwerkings- of kennisuitwisselingsprojecten en ontvangt regelmatig internationale delegaties. De landen uit het Zuiden zijn voor de SERV prioritaire partnerlanden samen met de landen van Oost- en Centraal-Europa. In zijn internationale werking verliest de SERV de Noord-Zuid-problematiek niet uit het oog en samenwerking gebeurt in alle omstandigheden op gelijke voet met de buitenlandse partners. Tot slot zijn de focus op en rol van sociaal overleg in ontwikkelingssamenwerking en duurzame ontwikkeling van prioritair belang in de internationale werking van de SERV.

De stuurgroep en cel Internationale Relaties staan in voor de uitvoering van de internationale missie van de SERV.

Adviezen en andere initiatieven

De SERV bracht over het thema internationale relaties 1 advies op eigen initiatief uit over de [beleidsnota's 2019-2024](#)

In 2019 organiseerden we rondetafels in Lyon en Valencia in het kader van het transnationaal ESF-project 'Sociale partners in de digitale versnelling'. Op 3 oktober 2019 vond het [SERV-colloquium](#) (*/serv/evenement/herbeleef-serv-event-shaping-digital-future*) Shaping the digital future – sociaal overleg en de toekomst van werk, vaardigheden en ondernemen plaats. De bevindingen werden gebundeld in een eindrapport van het ESF-project.

Meer info op www.digitalfasttrack.eu (<http://www.digitalfasttrack.eu>)

Internationale samenwerking

Op donderdag 2 mei 2019 startte de nieuwe SERV-commissie Internationaal op. Dit past binnen de nieuwe internationale SERV-missie. In deze commissie zetelen de Vlaamse sociale partners samen met externe deskundigen zoals de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de EU, het Vlaams Europees Verbindingsagentschap, het Departement Buitenlandse Zaken, de afdeling ESF (Departement WSE) en het ILO-kantoor te Brussel. De commissie zal overleggen en kennis uitwisselen over internationale ontwikkelingen en lopende projecten om de internationale focus van de Vlaamse sociale partners te versterken en de belangrijke positie van de Vlaamse sociale partners als structurele partner binnen het Vlaamse internationale beleidsveld te versterken.

Alle adviezen internationale relaties

- [Advies beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024](#)
(*/serv/publicatie/advies-beleidsnota-buitenlands-beleid-en-ontwikkelingssamenwerking-2019-2024*)
25 november 2019

Omgevingsbeleid

De kwaliteit van lucht, water, bodem en natuur dragen bij tot een gezonde en aangename leefomgeving. Vlaanderen wil zich ook op dat vlak meten met de Europese economische topregio's.

Binnen de SERV ligt de focus op milieudossiers met een belangrijke sociaal-economische impact zoals het klimaat- en luchtbeleid, het integraal waterbeleid, het materialenbeleid, het bodembeleid of het milieuvergunningenbeleid (VLAREM). Voor de meeste van deze milieudossiers werkt de SERV samen met de Minaraad en soms ook met de SALV en de SARO. De SERV heeft ook heel wat expertise opgebouwd over strategische onderwerpen zoals duurzame ontwikkeling, transitiebeleid en milieubeleidsinstrumenten.

Adviezen en andere initiatieven

In 2019 bracht de SERV 7 adviezen uit over het thema omgevingsbeleid. De SERV bracht 1 keer een gezamenlijk advies met de Minaraad uit, 2 keer met Minaraad en SALV. 1 advies was op eigen initiatief over de [beleidsnota's 2019-2024](#). De SERV ging op 2 adviesvragen niet inhoudelijk in omwille van selectiviteitsredenen.

De SERV-commissie Energie- en Omgevingsbeleid werkte ook mee aan het overkoepelend project [Economie en arbeidsmarkt van de toekomst](#). De commissie stelde een beleidsagende op met 40 concrete acties en governance aanbeveling om de transitie naar een circulaire economie te verstellen.

In de kijker

In het kader van het openbaar onderzoek van de Derde Waterbeleidsnota adviseert de SERV samen met Minaraad en SALV over de krijtlijnen van het Vlaamse waterbeleid in 2020-2025. De raden vragen onder meer om het beleid inzake waterschaarste beter te onderbouwen, want zonder degelijke cijfers en indicatoren is het moeilijk om een doeltreffend beleid vorm te geven. Meer inspanningen zijn nodig om te komen tot een daling van het primaire watergebruik, onder andere door het grondwaterbeleid verder te zetten en krachtadiger op te treden tegen illegale winningen. Om overstromingen tegen te gaan moet onder andere in bebouwd gebied sterker ingezet worden op infiltratie. Ook groenblauwe aders zijn belangrijk omdat ze kunnen bijdragen aan een verbeterde structuurkwaliteit, waterkwantiteit en waterkwaliteit.

[Lees meer \(/serv/publicatie/advies-derde-waterbeleidsnota-2020-2025\)](#)

Alle adviezen omgevingsbeleid

- [Advies beleidsnota Omgeving 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-omgeving-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [De transitie naar een circulaire economie versnellen \(/serv/publicatie/transitie-circulaire-economie-versnellen\)](#)
27 juni 2019
- [Advies derde waterbeleidsnota 2020-2025 \(/serv/publicatie/advies-derde-waterbeleidsnota-2020-2025\)](#)
27 mei 2019
- [Advies instandhoudingsdoelstellingen Schorren en Beneden-Schelde \(/serv/publicatie/advies-instandhoudingsdoelstellingen-schorren-en-beneden-schelde\)](#)
13 mei 2019
- [Advies wijziging drinkwaterbesluit \(/serv/publicatie/advies-wijziging-drinkwaterbesluit\)](#)
6 mei 2019
- [Advies actieplan droogte en overstromingen \(/serv/publicatie/advies-actieplan-droogte-en-overstromingen\)](#)
18 februari 2019

- **Advies extra containerbehandelingscapaciteit havengebied Antwerpen** (*/serv/publicatie/advies-extra-containerbehandelingscapaciteit-havengebied-antwerpen*)
11 februari 2019
- **Advies algemeen waterverkoopreglement** (*/serv/publicatie/advies-algemeen-waterverkoopreglement*)
4 februari 2019

Onderwijs en vorming

Vlaanderen heeft alle talent nodig. Daarom moeten zoveel mogelijk kinderen, jongeren en volwassenen het best mogelijke onderwijs en de best mogelijke vorming genieten. Meer jongeren moeten het secundair onderwijs afronden met een kwalificatie en verder studeren, bijvoorbeeld in het volwassenenonderwijs of het hoger onderwijs. Meer mensen, uit alle lagen van de bevolking, moeten kunnen deelnemen aan levenslang en levensbreed leren. Meer bedrijven en sectoren werken aan competentieontwikkeling en/of voeren een strategisch competentiebeleid. Een lerende samenleving erkent competenties, waar en hoe ze ook verworven zijn.

Met deze doelstellingen als kader formuleert de SERV adviezen die focussen op de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en levenslang en levensbreed leren.

Adviezen en andere initiatieven

In 2019 bracht de SERV 6 adviezen uit over het thema onderwijs en vorming, waarvan 2 op eigen initiatief (onder andere over de [beleidsnota's 2019-2024](#)) en 2 in samenwerking met de SERV-commissie Arbeidsmarkt.

In kader van het overkoepelend project [Economie en arbeidsmarkt van de toekomst](#) riepen de SERV en Vlor de Vlaamse Regering op om samen werk te maken van een digitaliseringsagenda voor onderzoek, onderwijs en vorming.

In de kijker

Na enkele jaren proefdraaien, startte duaal leren op 1 september 2019 officieel. Ongeveer 100 scholen dienden enkele maanden eerder bijna 400 aanvragen in om vanaf schooljaar '19-'20 leren op de schoolbank met leren op de werkplek te combineren. De Vlaamse sociale partners, die duaal leren een warm hart toedragen, toonden zich verheugd met zoveel interesse. Een echte trendbreuk zal er volgens echter pas komen als ook meer technische opleidingen in de derde graad van het technisch onderwijs (TSO) en Secundair-na-Secundair duaal gaan. Nu concentreren de aanvragen zich vooral in de specialisatiejaren van het beroepssecundair onderwijs (BSO).

[Lees meer](#) ([/serv/persberichten/duaal-leren-zit-lift-technisch-onderwijs-blijft-achter](#))

De SERV vreest dat een groot deel van de leerlingen uit Leren en Werken binnenkort uit de boot valt. Deze jongeren (ca. 2 000 à 4 000 leerlingen incl. NEET) kunnen niet terecht in het Duaal Leren omdat ze niet arbeidsrijp zijn. Ze kunnen evenmin in het voltijds onderwijs terecht omdat ze onvoldoende schoolbereid zijn. De SERV ziet een oplossing in een beroepskwalificerende leerweg. Centraal in deze leerweg staan taal-, cijfer- en digitale geletterdheid en sociale vaardigheden. Het doel is één of meerdere beroepskwalificaties te halen. Deze trajecten zijn maatwerk en gaan zoveel mogelijk door op een (gesimuleerde) werkplek. Een leergemeenschap staat in voor de vorming en opleiding voor het behalen van een beroepskwalificatie.

Met dit voorstel wil de SERV het debat op gang trekken en deze leerweg in dialoog met het onderwijs- en werkveld verder vormgeven.

[Lees het advies](#) ([/sites/default/files/documenten/SERV_20191104_beroepskwalificerendeleerweg_ADV.pdf](#))

Alle adviezen onderwijs en vorming

- [Advies beleidsnota Onderwijs en Vorming 2019-2024](#) ([/serv/publicatie/advies-beleidsnota-onderwijs-en-vorming-2019-2024](#))
2 december 2019
- [Advies Beroepskwalificerende leerweg voor \(leerplichtige\) jongeren](#)
(<https://www.serv.be/serv/publicatie/advies-beroepskwalificerende-leerweg-leerplichtige-jongeren>)
4 november 2019

- Advies programmatieaanvragen duale structuuronderdelen BUSO (*/serv/publicatie/advies-programmatieaanvragen-duale-structuuronderdelen-buso*)
4 april 2019
- Digitaliseringsagenda voor onderwijs en vorming (*http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-uitbreiding-schoolbank-werkplek*)
25 maart 2019
- Advies programmatie duaal leren in secundair onderwijs (*/serv/publicatie/advies-programmatie-duaal-leren-secundair-onderwijs*)
12 februari 2019
- Advies uitvoeringsbesluiten Duaal Leren in BuSO (*/serv/publicatie/advies-uitvoeringsbesluiten-duaal-leren-buso*)
28 januari 2019

Sociale bescherming

Met de SERV beschikken de Vlaamse sociale partners over het geëigende overlegforum om gezamenlijk een visie te ontwikkelen over de uittekening en uitvoering van de sociale bescherming in Vlaanderen.

Door de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen bijkomende bevoegdheden in het domein welzijn, gezondheid en sociale bescherming. Onder meer de kinderbijslag, de middelen van de tegemoetkoming hulp aan bejaarden en de middelen van de FCUD bieden Vlaanderen de kans om in combinatie met het bestaande welzijns- en gezondheidsbeleid een coherenter sociaal beschermingsbeleid uit te werken.

Adviezen

In 2019 bracht de SERV 9 adviezen uit over het thema sociale bescherming waarvan 3 op eigen initiatief (onder andere over de [beleidsnota's 2019-2024](#)). De SERV ging op 3 adviesvragen niet- inhoudelijk in omwille van selectiviteitsredenen.

Met het advies op eigen initiatief over e-inclusie werkte de commissie Sociale bescherming mee aan het overkoepelend project [Economie en arbeidsmarkt van de toekomst](#).

In de kijker

De SERV vindt het een sterke keuze van het Vlaams Parlement om in het nieuwe decreet buitenschoolse opvang en vrijetijdsbesteding pedagogische, sociale en economische doelstellingen met elkaar te verenigen voor alle kinderen. Een pluspunt is dat er aandacht gaat naar kwetsbare kinderen.

De SERV vraagt om meer dan alleen een kwaliteitslabel voor de kleuteropvang uit te werken en binnen een regelluwe context ook minimale en gedifferentieerde kwaliteitsdoelstellingen op te nemen voor opvanginitiatieven met een nest-functie. Verder is het nodig een sterk lokaal overlegmodel neer te zetten, met echte inspraak en dialoog en gelijkwaardige gesprekpartners in het lokaal samenwerkingsverband. De SERV vraagt ook om in te zetten op monitoring en evaluatie op lokaal niveau om het lokaal beleid te onderbouwen en indien nodig bij te sturen.

[Lees meer \(/serv/publicatie/advies-organisatie-bko-en-afstemming-buitenschoolse-activiteiten\)](#)

Alle adviezen sociale bescherming

- [Advies beleidsnota WVGA 2019-2024 \(/serv/publicatie/advies-beleidsnota-wvga-2019-2024\)](#)
2 december 2019
- [Advies besluit niet-dringend liggend ziekenvervoer \(/serv/publicatie/advies-besluit-niet-dringend-liggend-ziekenvervoer\)](#)
8 juli 2019
- [Advies e-inclusie \(/serv/publicatie/advies-e-inclusie\)](#)
13 mei 2019
- [Advies oprichting begeleidingscomité monitoring personeelsgegevens \(/serv/publicatie/advies-oprichting-begeleidingscomite-monitoring-personeelsgegevens\)](#)
23 april 2019
- [Advies administratieve geldboeten \(/serv/publicatie/advies-administratieve-geldboeten\)](#)
8 april 2019
- [Advies Organisatie BKO en afstemming buitenschoolse activiteiten \(/serv/publicatie/advies-organisatie-bko-en-afstemming-buitenschoolse-activiteiten\)](#)
1 april 2019
- [Advies uitvoeringsbesluit woonzorgdecreet \(/serv/publicatie/advies-uitvoeringsbesluit-woonzorgdecreet\)](#)
25 maart 2019

- [Advies samenwerkingsakkoord gegevensdeling \(/serv/publicatie/advies-samenwerkingsakkoord-gegevensdeling\)](#)
4 maart 2019
- [Advies zorgstrategische planning \(/serv/publicatie/advies-zorgstrategische-planning\)](#)
21 januari 2019

Stichting Innovatie & Arbeid

De Stichting Innovatie & Arbeid maakt deel uit van de SERV en voert onderzoek uit in opdracht van en voor de Vlaamse sociale partners. De Stichting Innovatie & Arbeid werkt rond drie thematische clusters:

- **Arbeid, organisatie en innovatieprocessen**
- **Ondernemerschap, economie en innovatiebeleid**
- **Werkbaar werk en langere loopbanen**

De Stichting vertrekt in haar onderzoek vanuit een praktijkgerichte benadering en werkt complementair aan het beleidsgericht onderzoek dat elders wordt uitgevoerd. De Stichting hecht veel belang aan de valorisatie van haar onderzoek. Deze valorisatie bestaat uit het toeleveren van informatie relevant voor het SERV-overleg en uit het verspreiden van de onderzoeksresultaten via de partners op het veld om zo bij te dragen tot concrete resultaten en toepassingen in de ondernemingen en organisaties en sectoren.

Onderzoek

Projecten: de onderzoekers van de Stichting Innovatie & Arbeid werkten in 2019 aan 11 projecten.

Samenstelling SERV

In de SERV zetelen 10 vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties en 10 vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties. Deze representatieve samenstelling geeft de SERV een stevige maatschappelijke verankering.

Voor de werkgevers gaat het om:

- Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- UNIZO - Unie van Zelfstandige Ondernemers
- BB - Boerenbond
- Verso - Vereniging voor Social Profit Ondernemingen.

Voor de werknemers gaat het om:

- ACV - Algemeen Christelijk Vakverbond van België
- ABVV - Algemeen Belgisch Vakverbond
- ACLVB - Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België.

Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit een vertegenwoordiger van de Vlaamse sociale partners ABVV, ACV, ACLVB, UNIZO, Voka en Boerenbond. De administrateur-generaal en adjunct administrateur-generaal van de SERV zetelen met raadgevende stem. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks tussen de vier grootste sociale partners. Elk jaar levert een andere partner (ACV-Voka-ABVV-UNIZO), volgens een beurtrol, respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter aan het dagelijks bestuur. De voorzitter en ondervoorzitter komen nooit tegelijk uit de werkgevers- of werknemersgroep.

Dagelijks bestuur

- **Voorzitter**
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
- **Ondervoorzitter**
 - Van Assche Danny, gedelegeerd bestuurder UNIZO
- **Leden**
 - De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
 - Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

- Truyens Gert, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
- Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

▪ **Vertegenwoordigers van de werknemers**

- Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 - Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV
 - Soete Dennis, adviseur ABVV-Horval
- Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV
 - De Preter Lieve, algemeen secretaris ACV
 - Gerard Maarten, studiedienst ACV
 - Pennickx Wim, provinciaal voorzitter ACV Antwerpen
 - Vannetelbosch Bart, nationaal secretaris ACV Voeding en Diensten
 - Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV
 - Vervoort Johan, verbondssecretaris ACV Leuven
- Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België – ACLVB
 - Truyens Gert, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

▪ **Vertegenwoordigers van de werkgevers**

- Boerenbond – BB
 - Degelin Saartje, adviseur studiedienst Boerenbond
 - De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
- Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO
 - Deiteren Caroline, coördinator sociale cel studiedienst UNIZO
 - Van Assche Danny, gedelegeerd bestuurder UNIZO
- Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
 - Demuyndt Peter, algemeen directeur AGORIA Vlaanderen
 - Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Sannen Goedele, senior adviseur logistiek & mobiliteit Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso
 - Lieten Ingrid, directeur Verso

Plaatsvervangende leden

▪ **Vertegenwoordigers van de werknemers**

- Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV
 - Adriaens Fien, adviseur studiedienst ABVV
 - Geenen Elisabeth, adviseur studiedienst ABVV
 - Genbrugge Steven, adviseur studiedienst ABVV

- Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV
 - Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
 - Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
 - David Wim, provinciaal voorzitter, ACV West-Vlaanderen
 - Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
 - Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV
 - Verleyen Veerle, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
- Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB
 - Scholier Justine, adviseur studiedienst ACLVB
- **Vertegenwoordigers van de werkgevers**
 - Boerenbond - BB
 - Beliën Bart, juridisch adviseur Boerenbond
 - Botterman Chris, hoofd sociale zaken Boerenbond
 - Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO
 - Renard Joris, adviseur studiedienst UNIZO
 - Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO
 - Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
 - Collaerts Karl, senior adviseur fiscaliteit & begroting Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Dillen Marc, directeur-generaal VCB
 - Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso
 - Malfait Dirk, studiedienst Verso

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

- Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
- Coppen Helga, adjunct-administrateur-generaal SERV

Medewerkers

Administrateur-generaal

- Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

- Coppen Helga

Diensthofd

- Vanderweyden Katrijn

Directiemedewerker

- Verbruggen Patrick (uit dienst 30/04/2019)

Onderzoeks- en valorisatieteam

- arbeidsmarkt en innovatieprocessen in organisaties en ondernemingen
 - Baisier Leen
 - Delagrangé Hendrik
 - Notebaert Stefanie
- economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap
 - Penne Katrien
 - Van Rampelberg Lien
 - Verdonck Gert
- werkbaar werk en langere loopbanen
 - Bourdeaud'hui Ria
 - Janssens Frank
 - Vanderhaeghe Stephan
- valorisatie
 - Coenen Jos (uit dienst 30/09/2019)
 - Lauwers Brigitte
 - Vigna Claudia

Arbeid, organisatie en innovatieprocessen

De projecten van de Stichting Innovatie & Arbeid over arbeidsmarkt en innovatie in ondernemingen en organisaties gaan over:

- nieuwe uitdagingen op vlak van arbeidsorganisatie, personeelsbeleid en organisatieverandering, op bedrijfsniveau en binnen sectoren
- opleiding en vorming waaronder formele opleiding, werkplekleren en andere vormen van competentieontwikkeling
- werking en dynamiek van de Vlaamse arbeidsmarkt en de rol van het arbeidsmarktbeleid en arbeidsmarktinstrumenten daarbinnen.

Om de drie jaar voert de Stichting Innovatie & Arbeid een enquête uit naar veranderingen in de productie of dienstverlening, nieuwe vormen van arbeidsorganisatie en innovatie in ondernemingen en organisaties in Vlaanderen. Deze Ondernemingsenquête (voorheen IOA-enquête) betreft een bevraging bij zowel kleine als grote bedrijven, social profit organisaties en overheidsinstellingen.

Arbeidsmarkt is een thema waarover de SERV ook beleidsadviezen uitbrengt en overleg organiseert.

Projecten: in 2019 werkten de onderzoekers aan 4 projecten over arbeid, organisatie en innovatieprocessen.

In de kijker

Van de Vlaamse ondernemingen en organisaties levert 87% minstens één circulaire inspanning. Vier op de tien hergebruiken afval, rest- of bijproducten, zeven op de tien letten op de herstel- of recyclagemogelijkheden van producten en de helft deelt middelen zoals logistiek en gebouwen met andere ondernemingen en organisaties.

Voor het eerst maten we in de driejaarlijkse Ondernemingsenquête de inspanningen van Vlaamse ondernemingen en organisaties in het kader van circulaire economie. Er zijn duidelijk goede wil en acties op het terrein. Om de omslag te versnellen hebben de Vlaamse sociale partners veertig aanbevelingen geformuleerd.

[Lees meer \(/stichting/publicatie/circulaire-economie-ondernemingen-en-organisaties-vlaanderen\)](#)

Zeven op de tien bedrijven en organisaties in Vlaanderen staan positief tegenover digitalisering. Ze zien er kansen in om te groeien. Ruim een derde van de bedrijven en organisaties deed de afgelopen jaren belangrijke investeringen in automatisering en robotisering. Ze blijken vaker dan andere bedrijven economisch te groeien én meer personeel aan te werven. In een gemiddeld bedrijf zijn digitale vaardigheden voor drie kwart van de werknemers vereist. Dat blijkt uit de Ondernemingsenquête van de SERV-Stichting Innovatie & Arbeid bij 1651 bedrijven en organisaties in Vlaanderen.

[Lees meer \(/stichting/persberichten/zeven-tien-bedrijven-zien-digitalisering-kans-te-groeien\)](#)

Alle projecten arbeid, organisatie en innovatieprocessen

- [Ondernemingsenquête \(/stichting/project/ondernemingsenquete\)](#)
3 juli 2017
- [Indicator Innovatieve arbeidsorganisatie \(/stichting/project/indicator-innovatieve-arbeidsorganisatie\)](#)
26 april 2016
- [Kansen op werk en opleiding in de Buda-regio \(/stichting/project/kansen-werk-en-opleiding-buda-regio\)](#)
27 februari 2019

- Onderzoek naar de impact van en goede praktijken inzake connectiviteit op de werkvloer
(/stichting/project/onderzoek-impact-en-goede-praktijken-inzake-connectiviteit-werkvloer)
21 oktober 2019

Alle rapporten arbeid, organisatie en innovatieprocessen

- Kenmerken van een innovatieve arbeidsorganisatie doorgelicht *(/stichting/publicatie/kenmerken-innovatieve-arbeidsorganisatie-doorgelicht)*
19 november 2019
- Digitalisering in de Vlaamse ondernemingen en organisaties *(/stichting/publicatie/digitalisering-vlaamse-ondernemingen-en-organisaties)*
29 maart 2019
- Circulaire economie in ondernemingen en organisaties in Vlaanderen *(/stichting/publicatie/circulaire-economie-ondernemingen-en-organisaties-vlaanderen)*
23 januari 2019

Ondernemerschap, economie en innovatiebeleid

De projecten van de Stichting Innovatie & Arbeid over ondernemerschap, economie en innovatiebeleid hebben betrekking op verschillende aspecten van het bedrijfsleven, de economie en het Vlaams innovatiebeleid. Bij ondernemerschap gaat het niet alleen over het opstarten van een eigen zaak, maar ook over het continueren, groeien, herstarten ... binnen een brede waaier aan sectoren. In de projecten over het economisch beleid en het innovatiebeleid gaat bijzondere aandacht naar de afstemming tussen ondernemingen, kenniscentra en overheid.

Ondernemerschap, economie en innovatie zijn thema's waarover de SERV ook beleidsadviezen uitbrengt en overleg organiseert.

Projecten: in 2019 werkten de onderzoekers aan 4 projecten over ondernemerschap, economie en innovatiebeleid.

In de kijker

De Stichting Innovatie & Arbeid nam Industrie 4.0 in vijf sectoren van de maakindustrie onder de loep en ging op zoek naar interessante voorbeelden in bedrijven. Het rapport bevat sectorstudies van de confectie, voeding, grafische sector en de meubel- en de metaalsector.

Uit het onderzoek blijkt dat Industrie 4.0 in Vlaanderen aan een stapsgewijze uitrol en implementatie bezig is. Gebrekkige kennis over de toepassingen van de technologieën 4.0 en - vooral voor kleinere bedrijven - de financiering ervan zijn belangrijke drempels. Dit neemt niet weg dat de vele 4.0-opportunities worden onderkend en dat de ambitie leeft bij sectororganisaties, werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties (vakbonden 4.0) om de omslag te maken naar Industrie 4.0. De kenniscentra en netwerken zijn hierbij een onmisbare schakel. Het onderzoek brengt ook aan het licht dat betrokkenheid en participatie van werknemers, de net- en samenwerking met alle interne partners en een open innovatie met andere bedrijven in de waardeketen kritische succesfactoren zijn voor de transitie naar Industrie 4.0. Ten slotte heeft ook de overheid een belangrijke rol te spelen.

Lees meer ([/stichting/publicatie/industrie-40-onder-loep-vijf-sectoren](#))

Vandaag heeft 29% van de melkvee- en varkenshouders één of meerdere externe werkkrachten in dienst. Een kwart van alle veehouders heeft plannen om mensen aan te werven in de toekomst. Motivatie en flexibiliteit zijn daarbij belangrijker dan ervaring. Maar financiële onzekerheid en complexe administratie weerhoudt veehouders ervan op zoek te gaan naar bijkomend personeel.

De SERV-Stichting Innovatie & Arbeid bevroeg 428 melkvee- en varkenshouders over werkkrachten in hun sector. Daarbij werd zowel de huidige situatie in kaart gebracht als een blik geworpen op de toekomst. De melkvee- en varkenshouderij kent een verscheidenheid aan bedrijven. De sector evolueert in Vlaanderen naar minder bedrijven en een grotere veestapel per bedrijf. Deze evolutie gaat gepaard met een relatief nieuwe uitdaging in de sector: een groeiende nood aan werkkrachten.

Lees meer ([/stichting/persberichten/veehouders-vinden-moeilijk-werkkrachten](#))

Alle projecten ondernemerschap, economie en innovatiebeleid

- **Samenwerking op bedrijventerreinen** (<https://www.serv.be/stichting/project/samenwerking-bedrijventerreinen>)
21 oktober 2019
- **Digitalisering in Industrie 4.0** (<http://www.serv.be/stichting/project/digitalisering-industrie-40>)
25 januari 2018
- **Arbeidsvraagstuk in de veeteelt** (<https://www.serv.be/stichting/project/arbeidsvraagstuk-veeteelt>)
7 februari 2019

- Tevredenheid over de ondernemersloopbaan in de horeca
(<https://www.serv.be/stichting/project/tevredenheid-over-ondernemersloopbaan-horeca>)
24 oktober 2019

Alle rapporten ondernemerschap, economie en innovatiebeleid

- Tevredenheid ondernemersloopbaan horeca (*/stichting/publicatie/tevredenheid-ondernemersloopbaan-horeca*)
17 oktober 2019
- Het arbeidsvraagstuk in de veeteelt (*/stichting/publicatie/arbeidsvraagstuk-veeteelt*)
24 juli 2019
- Industrie 4.0 onder de loep in vijf sectoren (*/stichting/publicatie/industrie-40-onder-loep-vijf-sectoren*)
17 juni 2019

Werkbaar werk en langere loopbanen

De projecten van de Stichting Innovatie & Arbeid over werkbaar werk zijn grotendeels opgebouwd rond de driejaarlijkse werkbaarheidsmonitor, waar de werkbaarheid gemeten wordt bij werknemers en zelfstandigen. Er zijn ook verschillende projecten waarbij de focus ligt op de vraag hoe de werkbaarheid kan verbeterd worden.

De databank van de werkbaarheidsmetingen is beschikbaar voor bijkomend wetenschappelijk onderzoek.

Arbeidsmarkt is een thema waarover de SERV ook beleidsadviezen uitbrengt en overleg organiseert.

Projecten: in 2019 werkten de onderzoekers aan 3 projecten over werkbaar werk en langere loopbanen.

In de kijker

Slechts één op de vijf ondernemers vindt dat hij/zij voldoende kennis heeft van management en bedrijfsbeheer. Eén op de drie spreekt zelfs over een ernstig tekort. Tegelijk maakt amper de helft van de ondernemers werk van bijscholing. Nochtans zijn sterke vaardigheden belangrijk voor zelfstandige ondernemers. Ze zijn de sleutel voor een succesvol ondernemerschap. Dat blijkt uit een analyse van de SERV-Stichting Innovatie & Arbeid op basis van de Vlaamse Werkbaarheidsmeting.

Lees meer ([/stichting/persberichten/sterke-competenties-zijn-sleutel-succesvol-ondernemen](#))

Jongeren die zonder een diploma secundair onderwijs op de arbeidsmarkt komen, geraken niet alleen moeilijk aan de slag, maar komen vaak ook in weinig werkbare jobs terecht. Uit de Werkbaarheidsmeting 2016 blijkt dat slechts vier op de tien van deze kortgeschoolde jongeren tussen 18 en 35 jaar werkbaar werk hebben. Hun job biedt weinig regelmogelijkheden en ze krijgen te weinig ondersteuning door hun leidinggevende. Ook het ontbreken van bijscholingskansen zetten bij deze jongeren een domper op het werkplezier en de leermogelijkheden.

Lees meer ([/stichting/publicatie/werkbaarheidsprofiel-kortgeschoolde-jongeren](#))

Vanaf 7 mei 2019 kunnen werkgevers een werkbaarheidscheque aankopen bij de Vlaamse overheid. Deze cheque stimuleert ondernemingen om de werkbaarheid te scannen en te meten. Op basis van de scan kan een actieplan op maat uitgewerkt worden. De Vlaamse Regering en sociale partners willen zo een versnelling hoger schakelen voor werkbaar werk.

Ga naar de website [werkbaar werk](https://www.werkbaarwerk.be) (<https://www.werkbaarwerk.be>)

De werkbaarheid van de jobs in Vlaanderen staat onder druk. Een kleine helft van de Vlaamse werknemers heeft een 'werkbare' job. Hoofdoorzaak is het groeiende aantal werkstressklachten. Ruim één op de drie werknemers kampt met psychische vermoeidheidsproblemen. Vooral de sectoren onderwijs, zorg en welzijn en de voedingsindustrie hebben verontrustende scores. Dat blijkt uit de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2019 op basis van een grootschalige peiling bij 13.000 werknemers.

Lees meer ([/serv/persberichten/werkbaar-werk-vlaanderen-onder-druk-vooral-werkstressklachten-zijn-oorzaak](#))

Alle projecten werkbaar werk en langere loopbanen

- Vlaamse werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers - meting 2016
(<http://www.serv.be/stichting/project/vlaamse-werkbaarheidsmonitor-zelfstandige-ondernemers-meting-2016>)
15 januari 2016
- Vlaamse werkbaarheidsmonitor werknemers - meting 2019
(<https://www.serv.be/stichting/project/vlaamse-werkbaarheidsmonitor-werknemers-meting-2019>)
30 november 2019

- Vlaamse werkbaarheidsmonitor werknemers - meting 2016
(<https://www.serv.be/stichting/project/vlaamse-werkbaarheidsmonitor-werknemers-meting-2016>)
15 januari 2016

Alle rapporten werkbaar werk en langere loopbanen

- Methodologie Vlaamse werkbaarheidsmonitor (</stichting/publicatie/methodologie-vlaamse-werkbaarheidsmonitor-0>)
2 december 2019
- Werkbaarheidsmonitor 2019 - werknemers (</stichting/publicatie/werkbaarheidsmonitor-2019-werknemers>)
30 november 2019
- Tevredenheid ondernemersloopbaan horeca (</stichting/publicatie/tevredenheid-ondernemersloopbaan-horeca>)
17 oktober 2019
- Grensoverschrijdend gedrag op het werk (</stichting/publicatie/grensoverschrijdend-gedrag-werk-1>)
8 juli 2019
- Werkbaarheidsprofiel van kortgeschoolde jongeren (</stichting/publicatie/werkbaarheidsprofiel-kortgeschoolde-jongeren>)
23 april 2019
- De competentieportfolio van de Vlaamse zelfstandige ondernemer
(</stichting/publicatie/competentieportfolio-vlaamse-zelfstandige-ondernemer-0>)
4 april 2019
- Tevredenheid over het zelfstandig ondernemerschap (</stichting/publicatie/tevredenheid-over-zelfstandig-ondernemerschap-0>)
25 februari 2019

Valorisatie

De Stichting Innovatie & Arbeid hecht veel belang aan een brede valorisatie van haar onderzoek. De valorisatie-activiteiten concentreren zich rond werkbaar werk, maar ook de andere onderzoeksthema's komen regelmatig aan bod.

In het totaal telde de Stichting in 2019 zo'n 45 vormingsactiviteiten, waarbij circa 1 800 personen betrokken waren.

Topthema's in 2019: werkbaar werk en deelaspecten ervan zoals burn-out, motiveren van medewerkers, hoe werkstress en werkdruk aanpakken, werkbaar werk in een bepaalde sector. Daarnaast organiseerden we vormingen rond digitalisering, het nieuwe werken en teamwerk. Ook dit jaar waren de deelnemers weer heel divers: vakbondsafgevaardigden, HR-professionals, preventieadviseurs, studenten, bedrijfsleiders en medewerkers.

In 2019 rolden we steeds meer acties uit het actieplan werkbaar werk uit. Zo werd de website [werkbaarwerk.be](https://www.werkbaarwerk.be) (<https://www.werkbaarwerk.be>) grondig hertekend om nog meer te focussen op hoe je werk werkbaarder kan maken. In het voorjaar van 2019 werkten we intensief samen met het departement WSE om de mediacampagne over de werkbaarheidscheques mee vorm te geven. Op 5 december 2019 organiseerden we in Bleupoint in Antwerpen het event **Werkbaar werkt!** (</serv/evenement/werkbaar-werkt>) waar bijna 300 deelnemers aanwezig waren.

In de kijker

Op donderdag 5 december 2019 vond hét event 'Werkbaar Werkt!' plaats in Bluepoint in Antwerpen. De SERV en het Departement Werk/ESF organiseerden samen dit event naar aanleiding van de publicatie van de cijfers van werkbaarheidsmonitor.

[Lees meer](/serv/evenement/werkbaar-werkt) (</serv/evenement/werkbaar-werkt>)

Commissie Diversiteit

Met de Commissie Diversiteit geeft de SERV een stem aan groepen die niet op evenredige wijze participeren aan het sociaal-economisch leven.

De Commissie Diversiteit is paritair samengesteld. Naast de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties uit de SERV zijn er vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de kansengroepen (Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid en het Minderhedenforum). Binnen de Commissie Diversiteit werken ze samen en adviseren over de evenredige arbeidsdeelname van kansengroepen, diversiteit en gelijke behandeling. De kracht van de Commissie Diversiteit is dat ze sterk inzet op adviezen op eigen initiatief.

Adviezen

Adviesvragen: de Commissie Diversiteit ontving in 2019 geen enkele adviesvraag.

Advies op eigen initiatief: naast de adviezen op vraag, werkt de Commissie Diversiteit proactief en brengt de commissie een aantal adviezen op eigen initiatief uit. In 2019 bracht de Commissie Diversiteit 1 advies uit op eigen initiatief.

Raadszittingen: de commissie kwam 13 keer samen in 2019. Het dagelijks bestuur kwam 2 keer bijeen en de raad van de Commissie Diversiteit kwamen in 2019 1 keer bijeen.

Andere initiatieven: In juni organiseerde de Commissie Diversiteit een rondetafel over de re-integratie van arbeidsongeschikten met een (indicatie van) arbeidshandicap. In oktober organiseerde de Commissie Diversiteit samen met de SERV en de onderzoeksgroep IMMILAB een studievoormiddag over de sociaal-economische integratie van personen met een migratieachtergrond.

In de kijker

Zes op tien mannen en vrouwen die in Vlaanderen wonen maar geboren zijn buiten de EU zijn aan het werk. Voor personen van Belgische herkomst is dat ruim drie op de vier. Tegenover andere Europese regio's en landen scoort Vlaanderen slecht voor de werkzaamheidsgraad voor personen met een migratieachtergrond. Ook de streefcijfers van het Pact 2020 zullen moeilijk gehaald worden. Vlaanderen laat zo een groot arbeidspotentieel liggen.

De Commissie Diversiteit met vertegenwoordigers van de sociale partners en de kansengroepen stelt daarom een lijst met zestig acties voor om de etnische werkzaamheidskloof te dichten. Vlaanderen kan grote stappen vooruit zetten door meer aandacht voor diversiteit in de lerarenopleiding, een gekleurder lerarenkorps en het sterker uitspelen van de preventieve rol van het onderwijs. Verder is het belangrijk meer te focussen op competenties in plaats van diploma's, kortere, geïntegreerde trajecten voor nieuwkomers te voorzien die taal leren combineren met werken of een opleiding volgen en bedrijven in de uitbouw van een inclusief HR-beleid te ondersteunen.

[Lees meer \(/diversiteit/persberichten/zestig-acties-moeten-etnische-werkzaamheidskloof-vlaanderen-dichten\)](#)

Alle adviezen diversiteit

- [Advies actielijst personen met een migratie-achtergrond \(/diversiteit/publicatie/advies-actielijst-personen-migratie-achtergrond\)](#)
3 mei 2019

Samenstelling Commissie Diversiteit

De Commissie Diversiteit is paritair samengesteld. Naast de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties uit de SERV zijn er toegevoegde leden, namelijk de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de kansengroepen. In de Commissie Diversiteit is één werkgroep actief

die zich zowel over de doelgroep personen van allochtone afkomst buigt als over de doelgroep personen met een arbeidshandicap.

Dagelijks bestuur

- **Voorzitter**
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

- **Leden**
 - Chakkar Mohamed, afgevaardigde Minderhedenforum vzw
 - De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
 - Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Pieters Didier, afgevaardigd voor het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid
 - Truyens Gert, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
 - Van Assche Danny, gedelegeerd bestuurder UNIZO
 - Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

- **Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**
 - Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 - Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV

- **Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV**
 - De Preter Lieve, algemeen secretaris ACV
 - Dielen Ilse, provinciaal voorzitter ACV Antwerpen
 - Gerard Maarten, adviseur studiedienst ACV
 - Vannetelbosch Bart, nationaal secretaris ACV Voeding en Diensten
 - Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV
 - Vervoort Johan, ACV Leuven

- **Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB**
 - Truyens Gert, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

- **Boerenbond - BB**
 - Degelin Saartje, adviseur studiedienst Boerenbond
 - De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond

- **Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**
 - Deiteren Caroline, coördinator sociale cel studiedienst UNIZO
 - Van Assche Danny, gedelegeerd bestuurder UNIZO

- **Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen**
 - Delfosse Jan, directeur-generaal COMEOS Vlaanderen
 - Demuynek Peter, algemeen directeur AGORIA Vlaanderen
 - Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

- Sannen Goedele, senior adviseur logistiek en mobiliteit - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- **Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso**
 - Gaublomme Ann, directeur Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

- Benmammar Siham, beleidsmedewerker Minderhedenforum vzw
- Chakkar Mohamed, coördinator Federatie Marokkaanse Verenigingen
- Dhooghe Kirsten, projectverantwoordelijke Vlaams Patiëntenplatform vzw
- Frederickx Jan, KVG
- Marzo Fernando, voorzitter werkgroep tewerkstelling Minderhedenforum vzw
- Mawungu, Landry, directeur Minderhedenforum vzw
- Ntambwe Modi, bestuurder Minderhedenforum vzw
- Pieters Didier, medewerker Werkbank vzw Jong-Katholieke Vereniging Gehandicapten
- Van Impe Anja, Fevlado-Passage vzw
- Wouters Jos, stafmedewerker Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

- **Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**
 - De Batselier Georges, nationaal secretaris CMB
 - Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
 - Verbeek Pieter, adviseur studiedienst
- **Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV**
 - Bortels Martien, secretaris beweging ACV Limburg
 - Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
 - David Wim, provinciaal voorzitter ACV West-Vlaanderen
 - Oeyen Elke, ACV-Bewegingsploeg
 - Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst
 - Verleyen Veerle, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
- **Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB**
 - Aissa Laila, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

- **Boerenbond - BB**
 - Bart Beliën, juridisch adviseur Boerenbond
 - Botterman Chris, hoofd sociale zaken Boerenbond
- **Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**
 - Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 - Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO
- **Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen**
 - Betz Steven, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Brouwers Els, senior adviseur Essenscia

- Cattelain Ann, adviseur FEDERGON
- Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- Dillen Marc, directeur-generaal VCB

- **Vereniging voor Social Profit ondernemingen - Verso**

- Malfait Dirk, adviseur Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

- Corsini Luciano, bestuurder Minderhedenforum vzw
- De Vriendt Catelijne, teamcoördinator beleid Minderhedenforum vzw
- Draelants Lode, directeur Internationaal comité vzw
- Lahlali Mohamed, beleidsmedewerker Minderhedenforum vzw
- Pypops Ulrike, Belgische Vereniging Strijd tegen mucoviscidose vzw
- Rutjes Bernadette, Nationale Vereniging voor hulp aan verstandelijk gehandicapten
- Sergiooris Pieter, Rondpunt vzw
- Spaas Nele, beleidsmedewerker Minderhedenforum vzw
- Tytgat Katrien, Vlaams gebruikersoverleg voor personen met een handicap

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

- Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
- Coppen Helga, adjunct-administrateur-generaal SERV

Medewerkers

Administrateur-generaal

- Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

- Coppen Helga

Studiedienst Commissie Diversiteit

- Hedebouw Liselotte
- Vanheeswijck Nele

Commissie Sociale Economie

In de Commissie Sociale Economie vindt overleg plaats over bestaand of toekomstig beleid op het vlak van sociale economie. De Commissie Sociale Economie bestaat uit vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen, vertegenwoordigers van de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, alsook onafhankelijke deskundigen en vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie.

Binnen de Commissie Sociale Economie wordt minimaal driemaandelijks overleg georganiseerd over bestaande of toekomstige beleidsmaatregelen op het vlak van sociale economie. Dit overleg gaat over:

- de hoofdlijnen van het beleid
- de ontwikkeling van een beleidsvisie
- beleidsvoornemens, beleidsplannen en regelgeving in voorbereiding op het niveau van de Europese Unie en over internationale verdragen in voorbereiding.

Overleg en andere initiatieven

In 2019 kwam de Commissie Sociale Economie 4 keer samen om de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van sociale economie te bespreken.

Vorbereiding prioriteiten nieuwe legislatuur

In het begin van het werkjaar werd besloten om de lopende denkoefening rond het opstellen van een visienota stop te zetten. Wel werd een nieuwe oefening opgezet rond het vastleggen van prioriteiten voor de sector voor de komende legislatuur en het bevorderen van uitwisseling hierover met het nieuwe beleid. Hiertoe werden zowel in januari als april 2019 overlegmomenten georganiseerd.

Ontvangst delegatie Montenegro en werkbezoeken

Van dinsdag 5 tot donderdag 7 november 2019 ontving de SERV een delegatie van het Ministerie van Arbeid en Welzijn van Montenegro. Het opzet van dit werkbezoek was het verschaffen van informatie over de positie, rol en ondersteuning van de sociale economie en sociaal ondernemerschap in Vlaanderen, en het stimuleren van wederzijdse uitwisseling.

Op elk van deze dagen was bovendien een praktijkbezoek gepland, waaraan ook de leden van de Commissie Sociale Economie hebben deelgenomen. We bezochten achtereenvolgens sociale ondernemer in de reguliere economie **Close the Gap** (<https://www.close-the-gap.org/>), maatwerkbedrijf **Vites** (<https://www.vites.be/>) en coöperatieven De Vroente, Het Hinkelspel en Copain, gevestigd op de Gentse **Lousbergmarkt** (<http://www.lousbergmarkt.be/>).

Nieuwe voorzitter

In juni 2019 nam de Commissie Sociale Economie afscheid van toenmalig voorzitter Joep Konings. Naar aanleiding van dit vertrek organiseerde het dagelijks bestuur van de SERV een interne denkoefening over het voorzitterschap en de invulling van de Commissie Sociale Economie. In oktober 2019 werden de ideeën hieromtrent voorgelegd aan de sectorale leden van de Commissie Sociale economie, vertegenwoordigd in het deeloverleg, en werd administrateur-generaal Pieter Kerremans aangesteld als nieuwe voorzitter.

Andere activiteiten

Verder liet de Commissie Sociale Economie zich in januari 2019 informeren door Pieter Geladé (DWSE) over de sectorstudies die de impact van strategische trends in industriële en maatschappelijke noden, herbruikbare energie en e-commerce op kansengroepen in het algemeen en de sociale economie in het

bijzonder, in kaart brachten. Vervolgens organiseerde zij overleg over hoe hier vanuit de sector op kan worden ingespeeld.

Zoals voorzien in de regelgeving organiseerde de Commissie Sociale Economie in juli 2019 overleg met het departement Werk en Sociale Economie en VDAB over de jaarlijkse evaluatie van de ICF-screening voor de Lokale Diensteneconomie (LDE).

Samenstelling Commissie Sociale Economie

Waarnemend voorzitter

- Kerremans Pieter

Leden

Vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen

- Bosmans Peter, Coöperaties
- Debock Ann, Vlaams Invoegplatform
- Devisch Francis, Groep Maatwerk
- De Bruyn Erwin, Activiteitencoöperaties
- Van Passel Jan, Koepel lokale diensteneconomie
- Verraes Eva, SST

Vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

- **Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**
 - Diels Eve, UNIZO
 - Renard Joris, UNIZO
- **Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen**
 - Teughels Sonja, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Van Herck Pieter, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- **Boerenbond - BB**
 - Botterman Chris, Boerenbond
- **Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso**
 - Deroy Kristel, Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

- **Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**
 - Benali Issam, ABVV
 - Diepvents Philippe, ABVV
- **Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV**
 - Coomans Sam, ACV
 - De Block Kris, ACV
 - Herpoele Wilfried, ACV
- **Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB**
 - Van de Sande Caroline, ACLVB

Onafhankelijke deskundigen

- Castelein Carole
- Rombaut Dirk

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

- De Ras Evelien
- Vandebroek Kathleen

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen

- De Cock Stef, Groep Maatwerk
- De Ghein Thomas, Vlaams Invoegplatform
- Motmans Jos, Coöperaties
- Vancoillie Joeri, Koepel lokale diensteneconomie
- Van der Stock Lieven, SST
- Verrydt Mon, Activiteitencoöperaties

Vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

- **Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**
 - Cabooter Koen, UNIZO
 - Deiteren Caroline, UNIZO
- **Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen**
 - de Raeve Jonas, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 - Leroy Veronique, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- **Boerenbond - BB**
 - Meulemans Bert, Boerenbond
- **Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso**
 - Vander Steene Wouter, Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

- **Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**
 - Geenen Elisabeth, ABVV
 - van Roy Wim, ABVV
- **Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV**
 - Diels Sofie, ACV
 - Gryp Stijn, ACV
 - Van Hee Maaike, ACV
- **Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB**
 - Scholiers Justine, ACLVB

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

- De Ras Evelien
- Rymenams Hans

Kunnen de vergadering bijwonen met raadgevende stem

- Coppen Helga, adjunct-administrateur-generaal SERV
- Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Medewerkers

Waarnemend Voorzitter

- Kerremans Pieter

Studiedienst

- Vanheeswijck Nele

Adviescommissie Economische Migratie

De Adviescommissie voor Economische Migratie volgt de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van economische migratie en detecteert eventuele knelpunten zodat de immigratie van werknemers en zelfstandigen onder de beste omstandigheden kan verlopen. Op verzoek van de Vlaamse Regering of uit eigen beweging verstrekt de commissie advies over de sociale, economische en administratieve problemen rond tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten en de zelfstandige beroepsactiviteit van vreemdelingen.

In de Adviescommissie voor Economische Migratie zetelen de sociale partners. Zij worden bijgestaan door vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie, het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie, VDAB en de staatssecretaris voor Asiel en Migratie die een raadgevende stem hebben.

Adviezen

De Adviescommissie Economische Migratie bracht in 2019 1 advies op eigen initiatief uit en een prioriteitennota voor de nieuwe legislatuur.

In de kijker

Tot voor kort was België wereldwijd een koploper inzake de vlotte en snelle aflevering van arbeidskaarten aan buitenlandse werknemers. Sinds de omzetting van de richtlijn Gecombineerde Vergunning zijn we deze koppositie kwijt: in de nieuwe procedure is het onmogelijk geworden om kort op de bal te spelen. Waar voor visumvrijgestelde personen arbeidsvergunningen vroeger binnen drie weken konden worden afgeleverd, stellen we vast dat dit vandaag in het beste geval twee maanden duurt. In een steeds krappere wordende arbeidsmarkt lopen we daardoor broodnodig toptalent mis.

Om de doorlooptijd van de nieuwe aanvraagprocedure, waarin verschillende overheden moeten tussenkomen, sterk te verminderen, zien de sociale partners een onmisbare hefboom: het digitaliseren van de procedure in een gemeenschappelijk elektronisch platform zoals voorzien in het artikel 40 van het Samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018.

Alle adviezen en publicaties economische migratie

- [Buitenlandse werknemers vlotter inschakelen](#) (*/economischemigratie/publicatie/buitenlandse-werknemers-vlotter-inschakelen*)
20 december 2019
- [Prioriteitennota economische migratie 2019-2024](#) (*/economischemigratie/publicatie/prioriteitennota-economische-migratie-2019-2024*)
22 juni 2019

Samenstelling Adviescommissie Economische Migratie

Voorzitter

- Leroy Véronique, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

- Diesbecq Nathalie, ACV

- Peirman Stefaan, ACV
- Tack Lore, ABVV
- Verschueren Joris, ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

- Botterman Chris, Boerenbond
- Malfait Dirk, Verso
- Teughels Sonja, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
- Van Assche Anton, UNIZO

Vertegenwoordigers

- Bogman Ann, Departement Werk en Sociale Economie
- De Haeck Sven, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- Hanssens Johan, Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
- Tverdochlebova Julia, Asiel en Migratie

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

- Aïssa Laïla, ACLVB
- Clauwaert Annick, ABVV
- Coomans Sam, ACV
- Genbrugge Steven, ABVV

Vertegenwoordigers van de werkgevers

- Briffaerts Jan, Agoria
- Bruggen Peter, Boerenbond
- De Roy Kristel, Verso
- Renard Joris, UNIZO

Vertegenwoordigers

- Delbaere Valens, Asiel en Migratie
- Geerts Niko, Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
- Hex Frank, Departement Werk en Sociale Economie
- Vansina Willem, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Medewerkers

Secretaris

- Morsink Niels

Vlaamse Havencommissie

Sinds 8 februari 2019 maakt de Vlaamse Havencommissie (VHC) deel uit van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (<https://www.mobiliteitsraad.be/mora>) (MORA).

Samenstelling Vlaamse Havencommissie

Samenstelling geldig tot 8 februari 2019.

De Vlaamse Havencommissie bestaat uit vier groepen leden : acht vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties, acht vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties, één vertegenwoordiger van respectievelijk de binnenscheepvaart, het wegtransport en het spoorvervoer, elf vertegenwoordigers van de Vlaamse havens (Antwerpen heeft vijf vertegenwoordigers; Zeebrugge, Oostende en North Sea Port (haven Gent) hebben telkens twee vertegenwoordigers). In het dagelijks bestuur zetelen een vertegenwoordiger van elke haven en van de vier grote Vlaamse sociale partners. De voorzitter is een onafhankelijke deskundige.

Voorzitter

- Rome Francis, professor C-MAT (UA)

Dagelijks bestuur

- Coens Joachim, gedelegeerd bestuurder MBZ
- Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
- De Clercq Mathias, schepen van de haven van de stad Gent
- Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - haven van Oostende AG
- Sannen Goedele, senior adviseur Logistiek & Mobiliteit Voka
- Van De Voorde Eddy, gewoon hoogleraar, Universiteit Antwerpen
- Van Peel Marc, schepen van de haven van de stad Antwerpen
- Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

- **Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**
 - Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 - Loridan Marc, secretaris vakgroep Haven
 - Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
- **Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV**
 - Claes Michel, algemeen sectorverantwoordelijke - water ACV-Transcom
 - Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV-Antwerpen
 - Gielis Wannes, nationaal verantwoordelijke PC 226
 - Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV
- **Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB**
 - Quisthoudt Erik, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

- **Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**

- Larik Anja, directie- & economisch adviseur
- Van De Voorde Eddy, Gewoon Hoogleraar, Universiteit Antwerpen
- **Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen**
 - Debart Carla, managing director APM Terminals Zeebrugge
 - Degryse Patrick, directeur Business Development Group De Cloedt
 - De Meyer Rudi, directeur Voka Havenvereniging
 - Sannen Goedele, senior adviseur Logistiek & Mobiliteit
 - Vanfraechem Stephan, directeur Alfaport, Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland
 - Van Severen Peter, projectleider VeGHO

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

- **Havenbestuur van Antwerpen**
 - Bernaers Greet, directeur infrastructuur
 - De Wever Bart, burgemeester van de stad Antwerpen
 - Van Hoecke Pascale, personeelsdirecteur Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 - Van Peel Marc, schepen van de haven van de stad Antwerpen
 - Vandermeiren Jacques, afgevaardigd bestuurder
- **Havenbestuur North Sea Port Flanders (haven Gent)**
 - De Clercq Mathias, burgemeester stad Gent
 - Walters Saskia, adviseur
- **Havenbestuur van Oostende**
 - Gérard Paul, bestuurder - AG haven van Oostende
 - Vandecasteele Jean, schepen van openbare werken Oostende
- **NV Maatschappij van de Brugse Zeehaven - MBZ**
 - Coens Joachim, gedelegeerd bestuurder MBZ
 - Maertens Luc, directeur MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

- Verkinderen Lode, secretaris-generaal Transport en Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

- Kerckaert Koen, general manager Transport NMBS

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

- Lambrechts Paul, marktprospecteur Promotie Binnenvaart Vlaanderen

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

- **Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**
 - Rasschaert Guido, algemeen secretaris ACOD
 - Verbeeck Monique, medewerker BTB
 - Verhoeven Greg, adviseur studiedienst Vlaams ABVV
- **Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV**

- Buysse Marc, secretaris ACV
 - David Wim, verbondssecretaris ACV Brugge-Oostende-Westhoek
 - Kerkhofs Joris, secretaris Water-Binnenvaart ACV Transcom
 - Soens Marc, nationaal vrijgestelde Water bij ACV Transcom
- **Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB**
 - Van Hertbruggen Ellen, studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

- **Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**
 - Cools Els, coördinator lokaal economisch beleid en adviseur mobiliteit
 - Vandorpe Gilles, coördinator onderzoek UNIZO-studiedienst
- **Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen**
 - Adriansens Marc, voorzitter APZI
 - Bollen Hilde, coördinator Promotie Binnenvaart Vlaanderen
 - Matthys Daniël, gedelegeerd bestuurder Euro-silo
 - Maldague Vincent, bestuurder Herfurth Logistics
 - Van Meenen F. Maria, gedelegeerd bestuurder Dissaco
 - Vansevant Bart, stafmedewerker studiedienst Voka-Kamer van Koophandel West-Vlaanderen

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

- **Havenbestuur van Antwerpen**
 - De Block Christiaan, adviseur Nautische Zaken Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 - Tuerlinkx Kurt, adviseur omgevingscommunicatie Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 - Van Dessel Jan, stafmedewerker kabinet schepen van de haven
 - Van Kraaij Hanna, Eurodesk Manager Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 - Vanhoenacker Tessy, Senior nautisch consulent Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
- **Havenbestuur North Sea Port Flanders (haven Gent)**
 - Mortier Peter, adjunct-directeur-generaal North Sea Port Flanders
 - Schalck Daan, co-CEO North Sea Port
- **Havenbestuur van Oostende**
 - Allaert Jan, commercieel directeur AG Haven Oostende
 - Pannecoucke Eddy, bestuurder AG Haven Oostende
- **NV Maatschappij van de Brugse Zeehaven - MBZ**
 - Goetinck Rik, algemeen directeur beleid en organisatie MBZ
 - Orlans Chantal, bedrijfsjuriste MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

- Fonteyn Freija, hoofd juridische dienst van Transport en Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

- Dewulf Dirk, afdelingschef B-Mobility

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

- Sterkens Véronique, beleidsmedewerker waterwegen

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

- Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
- Merckx Jean-Pierre, secretaris Vlaamse Havencommissie

Medewerkers

Voorzitter

- Francis Rome

Secretaris

- Jean-Pierre Merckx

Begeleidingscommissie Pendelfonds

Opdracht en werking

Het Pendelfonds is sinds 2007 operationeel in het kader van het Pendelplan. Het Pendelfonds ondersteunt acties die ondernemingen of instellingen en organisaties opzetten voor een duurzamer woon-werkverkeer. Binnen de SERV functioneert een begeleidingscommissie die de bevoegde minister adviseert over de ingediende projecten en over de opvolging van de goedgekeurde projecten. De sociale partners hebben in deze commissie een doorslaggevende stem.

Geen nieuwe Pendelfondsoproep

In 2019 werd geen nieuwe Pendelfondsoproep gelanceerd.

Evaluatie Pendelfonds

In 2019 gingen de sociale partners van de begeleidingscommissie meermaals in debat met het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de provinciale mobiliteitspunten om het Pendelfonds als beleidsinstrument te evalueren.

Dit resulteerde in een gezamenlijke evaluatienota waarin de betrokken partijen een impactanalyse en inhoudelijke en administratieve analyse maakten van het Pendelfonds. Op basis hiervan werden een reeks aanbevelingen geformuleerd voor een meer strategische en administratief eenvoudigere werking van het fonds.

Samen met de aparte insteek van de sociale partners, werd de gezamenlijke evaluatienota op 13 januari 2020 overgemaakt aan minister van Mobiliteit en Openbare Werken, mevrouw Lydia Peeters.

Opvolgingsrapporten

De lopende projecten leggen jaarlijks een opvolgingsrapport voor waarover de begeleidingscommissie de minister adviseert. De minister beslist vervolgens over het verdere gebruik en verspreiding van deze adviezen.

In 2019 werden 88 adviezen opgemaakt en aan de minister bezorgd, waaronder 11 adviezen van projecten die de volledige duur van vier jaar hadden doorlopen.

Samenstelling Begeleidingscommissie Pendelfonds

Voorzitter

- De Mulder Kirsten, projectmedewerker Vlaamse Stichting

Plaatsvervanger van de voorzitter

- Klynen Eddy, coördinator Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Leden

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

- Goekint Jochen, UNIZO
- Meulemans Bert, Boerenbond
- Sannen Goedele, VOKA

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

- Hertog Peter, Vlaams ABW
- Snoeck Frederik, ACV
- Van Waeyenberg Ulrike, ACLVB

Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

- Pieters Andy, Kabinet minister-president Geert Bourgeois
- Vermeulen Erwin, Kabinet viceminister-president Bart Tommelein

Vertegenwoordiger van de afdeling Beleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken

- Sempels Eric

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

- Beyens Guy, VOKA
- Deman Robin, UNIZO
- Van Der Velden Marleen, Boerenbond

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

- Adriaens Fien, Vlaams ABW
- Repriels Koen, ACV
- Scholiers Justine, ACLVB

Medewerkers Pendelfonds

De ondersteuning van de begeleidingscommissie wordt waargenomen door het secretariaat van de Mobiliteitsraad.

Communicatie

(/serv/publicatie/voorstellingsbrochure-serv-overleg-werkt)

Klik op de afbeelding om de voorstellingsbrochure te bekijken.

Nieuwe voorstellingsbrochure

In 2019 maakten we een nieuwe voorstellingsbrochure over de SERV als huis van het Vlaams sociaal overleg.

Website: vernieuwde look & feel, Anysurfer- en GDPR-proof

Https: in mei 2019 schakelden we over van een http-website naar een https-website. Dit zorgt o.a. voor meer beveiliging en gebruikersvertrouwen en een verbeterde ranking in Google search.

Nieuwe look & feel: in de zomer van 2019 gaven we de website een modernere uitstraling met meer aandacht voor beelden, meer structuur door blokken en responsiviteit.

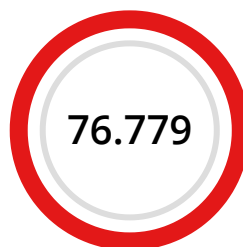
Anysurferproof: de website is Anysurferproof. Dit kwaliteitslabel garandeert dat onze website voor iedereen toegankelijk is, ook voor mensen met een functiebeperking. Met het behalen van het label voldoet onze website ook aan de vereisten in het kader van het Toegankelijk Web-project van de Vlaamse overheid. Eind 2019 startte een nieuwe doorlichting voor een vernieuwing van het tweejaarlijkse toegankelijkheidslabel. De definitieve toekenning is voor 2020.

GDPR-proof: de SERV hecht veel belang aan de bescherming van persoonsgegevens en houdt zich aan de wet- en regelgeving waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (GDPR). Sinds de start van de GDPR in mei 2018, vind je een privacyverklaring en toelichting bij het cookiebeleid op de website.

Bezoekers en downloads: de SERV-website werd in 2019 in totaal 174.123 keer geraadpleegd door in totaal 127.076 externe bezoekers. Dat is goed voor in totaal 411.600 paginaweergaven.

sessies

gebruikers

paginaweergaven

E-nieuwsbrieven

De SERV verstuurt regelmatig een elektronische nieuwsbrief over zijn activiteiten. In 2019 verstuurden we 35 nieuwsbrieven (SERV + Stichting Innovatie & Arbeid) naar 3.836 abonnees.

De open rate van de nieuwsbrieven ligt boven de benchmark van overheidsniewsbrieven (26,5%) bij Mailchimp.

Nieuwsbrieven

SERV

Stichting Innovatie & Arbeid

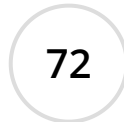
Abonnees

SERV

Stichting Innovatie & Arbeid

berichten

volgers

(https://twitter.com/S_E_R_V)

@SERV

berichten

volgers

(<https://www.linkedin.com/company/serv>)

company SERV

Sociale media

In 2019 bleef de SERV sterk inzetten op sociale media. Het aantal volgers is gestegen van 830 (2018) tot 1152 (2019). Het advies en rapport over circulaire economie en de gezamenlijke oproep digitaliseringsagenda onderwijs werd ondersteund door een filmpje op sociale media.

Initiatieven naar de pers

De SERV verstuurde in 2019 14 persberichten. De SERV had regelmatig contact met een bepaald medium (VRT, De Standaard, De Tijd, Het Nieuwsblad) bij de bekendmaking van een nieuw advies of rapport. De activiteiten van de SERV gaven aanleiding tot 118 artikels in dagbladen. Daarnaast komen persberichten ook vaak terecht op vak- en nieuwswebsites.

Persberichten

SERV

Stichting Innovatie & Arbeid

Commissie Diversiteit

Alle persberichten

Overzicht persberichten 2019

SERV

- Werkbaar werk in Vlaanderen onder druk: vooral werkstressklachten zijn de oorzaak (</serv/persberichten/werkbaar-werk-vlaanderen-onder-druk-vooral-werkstressklachten-zijn-oorzaak>) 30 november 2019
- SERV waarschuwt voor risico's begrotingsbeleid (</serv/persberichten/serv-waarschuwt-ricos-begrotingsbeleid>)

10 juli 2019

- Vlaams klimaatdoel eist durf, kapitaal en extra mensen (*/serv/persberichten/vlaams-klimaatdoel-eist-durf-kapitaal-en-extra-mensen*)

5 juli 2019

- Nieuwe Vlaamse Regering moet sterker de investeringskaart trekken (*/serv/persberichten/nieuwe-vlaamse-regering-moet-sterker-investeringskaart-trekken*)

25 juni 2019

- Vlaamse sociale partners willen 'Iedereen aan boord' om krapte op arbeidsmarkt aan te pakken (*/serv/persberichten/vlaamse-sociale-partners-willen-iedereen-boord-krapte-arbeidsmarkt-te-pakken*)

22 juni 2019

- Werkbaarheidscheque laat bedrijven werkbaarheid scannen en actieplan uitwerken (*/serv/persberichten/werkbaarheidscheque-laat-bedrijven-werkbaarheid-scannen-en-actieplan-uitwerken*)

6 mei 2019

- Circulair moet het nieuwe normaal worden (*/serv/persberichten/circulair-moet-nieuwe-normaal-worden*)

23 maart 2019

- Duaal leren zit in de lift, maar technisch onderwijs blijft achter (*/serv/persberichten/duaal-leren-zit-lift-technisch-onderwijs-blijft-achter*)

14 februari 2019

Stichting Innovatie & Arbeid

- Van teamwerk over autonomie tot jobrotatie – hoe werken Vlaamse werknemers?

(/stichting/persberichten/teamwerk-over-autonomie-tot-jobrotatie-hoe-werken-vlaamse-werknemers)

19 november 2019

- Vier valkuilen om te vermijden voor ondernemers in de horeca (*/stichting/persberichten/vier-valkuilen-te-vermijden-ondernemers-horeca*)

17 oktober 2019

- Veehouders vinden moeilijk werkkrachten (*/stichting/persberichten/veehouders-vinden-moeilijk-werkkrachten*)

24 juli 2019

- Zeven op de tien bedrijven zien digitalisering als een kans om te groeien (*/stichting/persberichten/zeven-tien-bedrijven-zien-digitalisering-kans-te-groeien*)

9 mei 2019

- Sterke competenties zijn sleutel voor succesvol ondernemen (*/stichting/persberichten/sterke-competenties-zijn-sleutel-succesvol-ondernemen*)

4 april 2019

Commissie Diversiteit

- Zestig acties moeten etnische werkzaamheidskloof in Vlaanderen dichten

(/diversiteit/persberichten/zestig-acties-moeten-etnische-werkzaamheidskloof-vlaanderen-dichten)

14 mei 2019

Evenementen

Meer dan 100 aanwezigen uit de beleids-, academische en ondernemingswereld luisterden naar hoe Saskia Van Uffelen (Digital Champion België en GFI Corporate VP Benelux) de Vlaamse Regering, de sociale partners en alle andere actoren opriep om gecoördineerd samen te werken om zo de digitale transformatie te versnellen.

[Lees meer \(/evenement/herbeleef-serv-event-shaping-digital-future\)](#)

Op 10 oktober 2019 organiseerden de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Commissie Diversiteit samen met de onderzoeksgroep IMMILAB een studievoormiddag over de sociaal-economische integratie van personen met een migratieachtergrond.

[Lees meer \(/serv/evenement/betere-arbeidsmarktpositie-personen-migratie-achtergrond-belgie-immilab\)](#)

Op donderdag 5 december 2019 vond hét event 'Werkbaar Werkt!' plaats in Bluepoint in Antwerpen. De SERV en het Departement Werk/ESF organiseerden samen dit event naar aanleiding van de publicatie van de cijfers van werkbaarheidsmonitor.

[Lees meer \(/serv/evenement/werkbaar-werkt\)](#)

Overheden en bedrijven maken steeds meer gebruik van nieuwe digitale technologieën zoals artificiële intelligentie (AI), big data en blockchain. De mogelijke toepassingen lijken eindeloos en veelbelovend, maar wat met de ethische en maatschappelijke kant van de zaak? Welke impact heeft de op het eerste zicht neutrale digitale technologie op onze interacties? In hoeverre laten we digitale technologie toe in ons dagelijks leven? Wat met de veiligheid, privacy, gelijkheid, gezondheid, waardigheid, autonomie, eigendom (van data), aansprakelijkheid ...?

[Lees meer \(/serv/evenement/serv-academie-ethische-aspecten-artificiele-intelligentie-en-digitalisering\)](#)

Evenementen

- **SERV-academie Ethische aspecten van artificiële intelligentie en digitalisering**
[\(/https://www.serv.be/serv/evenement/serv-academie-ethische-aspecten-artificiele-intelligentie-en-digitalisering\)](https://www.serv.be/serv/evenement/serv-academie-ethische-aspecten-artificiele-intelligentie-en-digitalisering)
11 december 2019
- **SERV-academie Zit je vast? Maak het complexer! Waarom samenwerken in netwerken nuttig kan zijn**
[\(/https://www.serv.be/serv/evenement/serv-academie-zit-je-vast-maak-complexer-waarom-samenwerken-netwerken-nuttig-kan-zijn\)](https://www.serv.be/serv/evenement/serv-academie-zit-je-vast-maak-complexer-waarom-samenwerken-netwerken-nuttig-kan-zijn)
28 oktober 2019
- **Naar een betere arbeidsmarktpositie van personen met een migratie-achtergrond in België (IMMILAB)** [\(/https://www.serv.be/serv/evenement/betere-arbeidsmarktpositie-personen-migratie-achtergrond-belgie-immilab\)](https://www.serv.be/serv/evenement/betere-arbeidsmarktpositie-personen-migratie-achtergrond-belgie-immilab)
10 oktober 2019
- **SERV-event Shaping the digital future** [\(/https://www.serv.be/serv/evenement/herbeleef-serv-event-shaping-digital-future\)](https://www.serv.be/serv/evenement/herbeleef-serv-event-shaping-digital-future)
3 oktober 2019
- **Smart cities. Hoe slimme steden uitrollen in Vlaanderen?** [\(/https://www.serv.be/serv/evenement/smart-cities-hoe-slimme-steden-uitrollen-vlaanderen\)](https://www.serv.be/serv/evenement/smart-cities-hoe-slimme-steden-uitrollen-vlaanderen)
23 april 2019
- **Praktijkbezoek Rabot** [\(/https://www.serv.be/serv/evenement/praktijkbezoek-rabot\)](https://www.serv.be/serv/evenement/praktijkbezoek-rabot)
29 januari 2019
- **SERV-rondetafel 'e-inclusie'** [\(/https://www.serv.be/serv/evenement/serv-rondetafel-e-inclusie\)](https://www.serv.be/serv/evenement/serv-rondetafel-e-inclusie)
22 januari 2019

De Markt

De Vlaamse sociale partners hebben een speciale band met het VRT-programma De Markt (cf. vroegere derden programma's voor vakbonden en werkgeversorganisaties gingen op in dit sociaal-economisch programma). De sociale partners zijn ook regelmatig te gast in De Markt en soms komt ook een dossier van de SERV aan bod in het programma.

[Ga naar het overzicht van de uitzendingen in 2019 \(/serv/de-markt\).](#)

Openbaarheid van bestuur

De SERV volgt de wettelijke bepalingen over de openbaarheid van bestuursdocumenten die gelden voor de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Dat betekent onder meer dat de SERV aan ieder natuurlijk persoon, rechtspersoon of groepering ervan die erom verzoekt, de gevraagde bestuursdocumenten openbaar maakt door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen. Deze verplichting geldt niet als de aanvraag betrekking heeft op bestuursdocumenten die niet af of onvolledig zijn. In praktijk worden vrijwel alle beslissingen van de SERV gepubliceerd via zijn website en worden ze dus actief openbaar gemaakt.

In 2019 ontving de SERV geen aanvragen tot openbaarmaking van bestuursdocumenten.

Klachtenbehandeling

De SERV ontving geen klachten in 2019.

Bibliotheek en beheer van bestuursdocumenten

De SERV-bibliotheek zoekt zoveel mogelijk aansluiting bij de inhoudelijke dossiers, de noden en de planning van de werkzaamheden van de SERV-(entiteiten).

Het SERV-documentatiecentrum maakt deel uit van het LIBIS-bibliotheeknetwerk. Door een overeenkomst tussen LIBIS en de bibliotheek Kanselarij en Bestuur van de Vlaamse overheid worden de Vlaamse overheidspublicaties uit het Vlaamse e-depot ingeladen in LIBIS. Via de zoekinterface **LIMO** (<http://limo.libis.be/SERV>) zijn de publicaties full tekst raadpleegbaar. Op die manier genieten ook de SERV-publicaties een ruimere bekendheid.

Collectie

Het documentatiecentrum bezit eind 2019:

- 9568 monografieën, overheidspublicaties en rapporten zowel gedrukt als digitaal
- een 50-tal lopende tijdschriftabonnementen.

Faciliteiten

De bibliotheek ondersteunt in de eerste plaats de interne medewerkers maar ook externen, de SERV-commissieleden (sociale partners, deskundigen), medewerkers van (Vlaamse) overheidsdiensten en studenten. De faciliteiten op een rijtje:

- raadpleging van de SERV-catalogus en de andere LIBIS-netwerkbibliotheken
- raadpleging van de boeken en tijdschriften ter plaatse
- een beperkte uitleenmogelijkheid (via registratie in interbibliothecair systeem IMPALA).

Wie niet geholpen kan worden, wordt doorverwezen. Personen met een handicap zijn welkom.

Beheer van bestuursdocumenten

Sinds 1 januari 2019 is er een nieuw bestuursdecreet van kracht. In het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 was het engagement opgenomen dat een aantal bestuurlijke decreten zouden worden samengebracht in één Vlaams bestuursdecreet, met als uitgangspunten het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening en het recht op digitale dienstverlening. Het gaat o.a. om het archiefdecreet en het decreet hergebruik van overheidscommunicatie.

Zo is met dit nieuwe bestuursdecreet het digitaal beheren van bestuursdocumenten in voege getreden. Daarin zit ook de duurzame digitale bewaarstrategie voor de bestuursdocumenten van de SERV en zijn entiteiten vervat. Het informatiebeheersplan van de SERV en zijn entiteiten, dat geüpdated is, vormt de leidraad.